

GRUZIJOJE

"PUČIA NAUJI VĖJAI"

Neseniai vienas vokiečių korespondentas gavo leidimą apsilankyti sovietinės Gruzijos sostinėje Tiflise, ir savo išspūdžius paskelbė spaudoje. Kadangi panaši "tvarka" viešpatuoja ir kitose sovietinėse "respublikose" su jo patyrimais idomu susipažinti.

Anot korespondento patyrimų, Gruzijoje, toje buvusio diktatoriaus Stalino tėviškėje, jau šeši mėnesiai, kai pradėjo pūsti "nauji vėjai": i Gruzijos komunistų partijos pirmojo sekretoriaus sostą buvo įsodintas anksčiau buvęs vidaus reikalų ministeris Eduard Ambroziovič Švardnadze, o prieš tai buvęs sekretorius Vasilij Mšavanadze, kaip netikęs, iš pareigų atleistas ir pasiūstas kažkur i tyrus "sveikatos taisytį".

O naujasis partijos sekretorius darbo tikrai turįs daug: iki šiol Tiflise viešpatavę kysininkavimas, valstybės turto grobstymas, spekuliacija, nuokrypiai ideologinėje srityje, visiškas apsilėidimas Gruzijai skirto plano vykdyme. Pavyzdžiui, Gruzijai Maskvos buvo nustatyta per šį penkmetį padaryti pažangos 6%, o tuod tarpu iki šiol to plano tėra įvykdyta tik 0,3% ir Gruzija penkiolikos respublikų tarpe atsidūrė dvilikoje vietoje (kaip žinia, Lietuva taip pat yra tos penkiolikės būryje).

O valyti Švardnadze tikrai turįs ko: iki šiol Gruzijoje viešpatavusi "pusbrolių valdžia" -- jei Michailas užima aukštą postą, tai i kitą panašų postą jis skiria savo pusbrolių Sergiejų, nors tas apie jam skirtas pareigas neturi jokio supratimo. Visi svarbieji partijos pareigūnai, direktoriai, sekretoriai ar panašūs yra apsirūpinę prabangiais automobiliais, užmiestyje turi dačas ir gyvena valdžios išlaikomuose butuose. Visur išsivyravęs "privatyviškumas" ir valstybės turto negerbimas. Ir ideologinėje srityje vis ir vis keliąs galvą nacionalizmas, tai yra -- tautiškus kumas, kas komunistinėje santvarkoje yra laikoma didele nuodėme.

Dėl šiltų vietelių skirstymo ir dalinimo vasario mėn. Tifline posėdžiavęs KP plenumas tarp kitko taip pasisakė: "Mums gerai pažįstamam draugui Banunašvili vilnų kombinato direktoriaus kėdė pasidarė pernakti, todėl jis buvo įsodintas" i X ministerijos ministro krėslių, atseit, paaukštintas.

Menininkams ir rašytojams Švardnadze išleido griežtus tvarkius, ką ir kaip jie turi kurti ar rašyti. Filmų gamintojai taip pat turį atsikratyti "subjektyvizmo". O kad turėtų "už ko

Po sėkmingai praėjusio koncerto Toronte, Grandinėlės šokėjai jau pasiruošę išvykai i Los Angeles, kur jų nekantriai laukia Kalifornijos lietuviai. Prieky iš kairės šokėjai: Ramūnas Švarcas, Rūta Aukštuolytė ir Daiva Marcinkevičiūtė.
J. Carlos nuotrauka

KARO PASĖKOS

Pietų Vietnamas išgelbėtas, bet kaip ilgai?

Faktas, kad Pietų Vietnamo prezidentas buvo Nixono priimtas ne Washingtone, bet Pacifiko Baltuosiuose Rūmuose San Clemente kalba už save. Prezidentas Thieu netiko būti laimėjimo simboliu, pristatytinu tautai pateisinti milžiniškas aukas. Be to, jo situacija toli gražu nėra tvirta.

Pereitą savaitę amerikiečių kariuomenė iš

nusitverti", draugas Švardnadze savo valymams naudoja sekimo bylas, kurių jis, kaip buvęs vidaus reikalų ministeris (atseit, GPU viršininkas) turi iki sočiai.

O kad tas šluotražis gražiai šluoja, esą galima matyti, kad ir pasidairius po Tifliso turgų. Gruzinai yra žinomi, kaip labai apsukrus vertelgos ir, nors ir komunistinėje santvarkoje, Tifliso turgus žiemos mėnesiais būdavo užverstas šviežiais vaisiais ir daržovėmis, nors kainos kartais būdavo paskiškos. Pvz., už šviežių agurkų svarą vertelgos neretai prašydavo net po 7 rublius! Dabar turgus kaip iššiuotas -- nieko ne gausi ir turgavietėje slankioja tik keli pasimetę armenai ar azerbeidžaniečiai, -- baigia korespondentas, viską matęs savo akimis. (ab)

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Vietnamo pasitraukė. Teoriškai, pagal Paryžiaus susitarimą, dabar Vietnamo ateitis turėtų būti išspręsta derybomis tarp Saigono vyriausybės ir Liaudies Išvadavimo

apie 150.000 vyrų. Hanojus tą susitarimą jau sulaužė pasiūsdamas i Pietus dar bent 30.000 vyrų. Prezidentas Nixonas žadėjo i tai reaguoti, tačiau kol kas jo žodžius nepasekė veiksmai. Padėtį komplikuoja tai, kad Pietų Vietname sunku nu-

KARO KAINA

Užmuštų:

Amerikiečių	45.948
Pietų vietnamiečių	184.546
Komunistų	927.124
Civilių	451.000

Pabėgėlių:

Pietų Vietname -- 6,5 milijonai
Cambodijoje -- 2 milijonai
Laose -- 1 milijonas
JAV prarado 3.736 lėktuvus, numetė 7.249.426 tonas bombų.

Viso išleista 109,5 bilijonai dolerių.

Amerikiečiai paliko tarp 70 ir 50 tūkstančių pavainikų.

Fronto. Iš tikro tačiau Paryžiuje buvo tyliai sutarta, kad Hanojus galės palikti ten (Pietų Vietname) buvusias savo kariuomenės dalis -- maždaug

statyti frontą. Frišo ir Saigono vyriausybės kontroliuojamos sritys yra sumaišytos kaip dėmės leopardo kailyje. Skaičiuojama, kad šiuo metu nepaisant to 30.000 karių priedo, komunistai dar negali pradėti didesnių žygių, bet jie tai galės padaryti už metų ar gal net anksčiau.

Be to karo veiksmai dar vyksta Cambodijoje. Komunistų visiškas išsigalėjimas tame krašte praktiškai apsupė visą Pietų Vietnamą iš šiaurės, vakarų, ir net pietvakarių. Už tat JAV net nenutraukė bombardavimo, kas jau sukėlė triukšmą Amerikoje.

Iš kitos pusės prezidentas Thieu vis dar turi penkis kartus didesnę armiją, kuri yra gerai apginkluota. Amerikiečių kariams pasitraukus, Pietų Vietname liko per 8.500 amerikiečių specialistų, dirbančių tiekimo srityje. Už tat negali pa-

SOVIETINIO MOKSLININKO ISTORIJA

Plačioje amerikiečių spaudoje aprašoma sovietų mokslininko Boriso P. Dotsenkos istorija. "Rusas perbėgėlis pasakoja kaip jis atrado Kristų", skelbia straipsnių antraštės.

Keturiasdešimt savo gyvenimo metų Dotsenka buvo atkaklus ateistas. Sovietų Rusijoje mokslininkas buvo vienas iš žinomųjų atomo ir branduolinių energijos žinovų. Pripuolamai užtikęs filosofo Bertrando Russellio knygą "Kodėl aš nesu krikščionis", Dotsenka susimąstė. Jam atrodė, kad garsus anglų filosofas nepajėgė įrodyti Dievo nebuvimo. Tai paragino Dotsenką vis atidžiau studijuoti, apmąstyti Dievo egzistencijos įrodymų ir neigimų sferą.

Kad ir gyvendamas sovietinio tarpusavio šnipinėjimo sąlygose, Dotsenka rado galimybę nagrinėti jam parūpusią temą. B. Russellio tendencijos įrodyti, kad Dievo nėra, rodė Dotsenkai, kad tai tėra "tuščios didelio proto pastangos nuneigti Dievo buvimą". Šitas pastangas Dotsenka pavadinio "ciniška ateistine ir egocentrine propaganda, kurią, lyg sieną, stato savimi pasitikį masytųjai, aptverdami biblinius tvirtinimus".

"Jeigu ta siena gali būti pašalinta, ar bent suskeldėjus", tvirtino Dotsenka, "tiesos galia, sukrauta Biblijoje, neišvengiamai patrauks savęs žmones".

1967 metais Dotsenka, būdamas Kanadoje, atsisakė grįžti Sovietų Rusijon. Kanadoje jis liko,

sakyti, kad amerikiečiai būtų Thieu išdavę. Jis yra geriau apginkluotas negu jo priešai. Be to, Thailande dar yra per 50.000 amerikiečių saugančių avizacijos bazes, iš kurių pakilę 450 lėktuvai galėtų nulemti kautynes. Pakraščiuose plaukioja bent keturi lėktuvnešiai su pagalbiniais laivais. Žodžiu, Thieu turi dar šansą.

Jo didžiausias priešas tiek šiame krašte, tiek ir likusiam pasaulyje, yra nuotaikos. Jei gali draugiškai sugyventi su Sov. Sąjunga ir Raud. Kinija, pakęsti savo pašonėje Raudoną Kubą, kodėl kovoti dėl Thieu išlaikymo Saigone? Iki šiol kaina už tai sumokėta yra labai didelė (žiūr. lentelę). Thieu naudai kalba tai, kad nūdienėje konstaliacijoje jo greitas kritimas nėra būtinai reikalingas nei Sovietų Sąjungai nei Raudonajai Kinijai. Jei tos dvi galybės susilaukys nuo didesnės pagalbos Hanojui, Washingtonas nebus pastatytas prieš sunkų klausimą: kiek daugiau ir kaip padidinti pagalbą Saigoniui.

ir gavo matematikos dėstytojo darbą Waterloo Universitete. Dotsenka, tapdamas krikščioniu, pasirinko menonitų bažnyčią. Jis atsisakė privilegijuotos savos vietos: atomo tyrinėjimo vadovavimo prie Ukrainos mokslo akademijos Kijeve. Būdamas mokslininkų pasikeitimo programos nariu, patekęs i Edmontoną Kanadoje, Dotsenka pasirinko laisvę.

"Aš tikėjau komunizmo realybe ir tariama jo tiesa", pareiškė mokslininkas. "Aš garbinau Staliną, kuris skelbė: kas ne su mumis, tas prieš mus, ir toki priešą reikia sunaikinti".

"Tai buvo keistas pojūtis", prisipažįsta Dotsenka, "skaityti religinę literatūrą. Tai buvo nepatogu, kažin kaip komiška. Ir Jėzaus pamokslai ėmė mane gąsdinti. Tai buvo skelbimai apie meilę savo artimam".

Dotsenka pasakoja, kad religiniai postulatai įrodė jam pasaulio tvarokos pagrimdus. Be to momento, galvojo mokslininkas, visata turi pavirsti chaosu.

"Aš įtikėjau, kad visata valdoma ne materialinės jėgos. Jeigu nebūtų tos jėgos, visata disintegrųtų i chaosą, nes ta disintegracija yra materijos tendencija -- pavirsti chaotinių dulkių masėmis. Ta mintis atvertė mne Dievop ir aš pradėjau melstis".

Dabar miręs mokslininkas J.I. Frenkelis, su kuriuo Dotsenka tarėsi dėl savo religinės evoliucijos, sutiko su jo mintimis. Frenkelis slapta laikė savo mokslinėje bibliotekoje Bibliją! Tai buvo didžiulis pavojus sovietinio gyvenimo realybėje.

Staiga baisus sovietinio gyvenimo reiškinys partrenkė Dotsenką. Jis išgyveno "psichologinę savo šeimos mirtį": jo žmona ir tėvas, pasirodė jį sekė, šnipinėjo ir informavo slaptają policiją (K.G.B.) apie jo religinę krizę. Dotsenka mėgino nusinuodyti miegamosiomis piliulėmis, tačiau jam nepavyko. Jis atsigavo ligoninėje. Pirmieji jo žodžiai buvo spontaniški: "Dieve tebūnie tavo valia!"

Stebuklinga -- jis nenukentėjo. Režimas dargi panaudojo jį mokslinio keitimosi programoje su Kanada. Atvykęs i Albertą, atvykęs i Albertą, Dotsenka atidarė staliuko stalčių. Ten buvo Biblija.

"Mano rankos suvirpėjo", pasakoja mokslininkas, "aš paėmiau knygą ir apsisprendžiau už apeliaciją azyliui".

Sovietai reikalavo grįžti, bet apsisprendimas likti laisvėje buvo nepajudinamai kietas.

Dotsenka papasakojo

(Nukelta i 2 psl.)

Iš įvykusio kovo 25 d. Clevelando ramovėnų susirinkimo, Prieky sėdi 1972 m. valdyba, iš kairės: ramovėnai Z. Tarutis, E. Blumentalis, pirm. V. Knistautas, S. Astrauskas, P. Mainelis. I naują Ramovės valdybą išrinkti: S. Astrauskas, E. Blumentalis, P. Mainelis, A. Jonaitis ir P. Vaiginis.
J. Carlos nuotrauka

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

Nauja Kovo valdyba

Šiuo metu pats didžiausias ir turintis stipriausias Australijos lietuvių sporto klubas yra Sydnejaus "Kovas", prieš kelis metus atšventęs savo įsikūrimo dvidešimtmetį, vasario mėnesio viduryje turėjo savo metinį susirinkimą. Buvusiam pirmininkui, Šiaulių miesto ir Kauno J.S.O krepšinio rinktinės veteranui krepšininkui Vladimirui Daudarui savo žodyje apšvietus nuveiktų metų eigą, pirminkauti susirinkimui buvo pakviestas veteranas šachmatininkas savanoris-kūrėjas Juozas Kapočius ir sekretoriauti Australijos "squasho" lietuvių meistras Jonas Abromas. Padarius sekčių vadovams pranešimus, iš ko paaiškėjo, kad šis "Kovo" klubas aktyviai paskirose australų ir lietuvių pirmenybėse per ištikus metus dalyvauja su keturiomis vyru, trimis moterų ir viena jaunučių iki 14-kos metų krepšinio komandomis, taip pat viena, lietuvių pirmenybėse dalyvauja ir moterų, tinklinio, trimis stalo teniso, dviem lauko teniso, šachmatais, squasho ir žiemos sporto paskiromis komandomis. Išdėdino pranešimus, klubo kasoje randasi virš 1,500 australiškių dolerių (apie 2,100 amerikoniškių), kas leidžia tinkamai rūpintis skaitlingu sportininkų skaičiumi. Pats didžiausias dėmesys yra kreipiamas į jaunius.

Pirmajame savo posėdyje valdyba pasiskirstė sekančiomis pareigomis: J. Dambrauskas -- pirmininkas, A. Laukaitis ir P. Gustafson -- vicepirmininkai, V. Binkis -- sekretorius, V. Gulbinas --

iždininkas, S. Motiejūnaitė-Gustafson -- sekretoriaus asistentė ir nariai -- J. Liutikas, R. Gulbinas, A. Kraucevičienė ir Gr. Meškauskaitė-Newman. Klubas per eilę metų savo pagrindiniu tikslu turėjo kuo daugiau į savo tarpą įtraukti lietuviškos kilmės jau čia gimusių jaunuolių. Australijoje, kaip ir daugumoje kitų kraštų, nemažas skaičius lietuvių sukūrė savo šeimas su svetimtaučiais. Nemažas skaičius jų visiškai išnyko ir nutrūpėjo nuo lietuviško gyvenimo, tačiau sportininkai daugiausiai yra subūrę mišrių šeimų vaikus, kurie pradžioje patys, o vėliau ir tėvus, įjungia į mūsų lietuviškąjį gyvenimą, tuo pačiu ir į mūsų bendruomenę. Ir reik tikrai sėbėtis, kad pačioje valdyboje ir klube esantieji svetimtaučiai, kurie per savo šeimas susilygino su kitais lietuvišiais, daugeliu atvejų yra geresni darbininkai savajam "Kovo" klubui, tuo pačiu pritraukdami ir pasyvesnius narius, nes pačioje Australijoje sportas tai yra šventas žodis ir visas sportinis gyvenimas ir veikla klubuose tiek jaunų, tiek ir vyresniųjų, yra ypatingai gerbiama ir toleruojama.

Naujas klubo pirmininkas Juozas Dambrauskas yra labai gerai pažįstamas visame ne tik Sydnejaus, bet ir Australijos sportiniame gyvenime. Ilgus metus buvęs klubo iždininkas ir aktyviai dirbęs valdyboje, jis yra vienas iš geriausių Australijos lietuvių šachmatininkų, buvęs Sydnejaus ir Australijos lietuvių šachmatų meistras, taip pat žaidžias ir aukščiausioje Sydnejaus australų šachmatų klasėje. Duka atstovauja kovietes jaunes, kai žmonos asmenyje turi geriausių pagalbininkų visuose parengimuose. Turint stiprią ir darbščią valdybą, reik tikėtis, kad ir ateityje Sydnejaus "Kovas" bus gražus pavyzdys kitiems sportuojantiems lietuviškiems vieniems.

Sostinės Canberros lietuvių studentai, dėl susidėjusių aplinkybių negalėdami pasiūsti savo atstovų į Jaunimo Kongresą, savo ruožtu parengimų pelną paaukavo sekančiai: Tautos Fondui \$A 150,00, Sydnejaus Moterų Socialinės Globos D-jaui ir Vasario 16-sios Giminaičių po \$A50,00. Tai yra tikrai gražūs canberiškių studentų mostas.

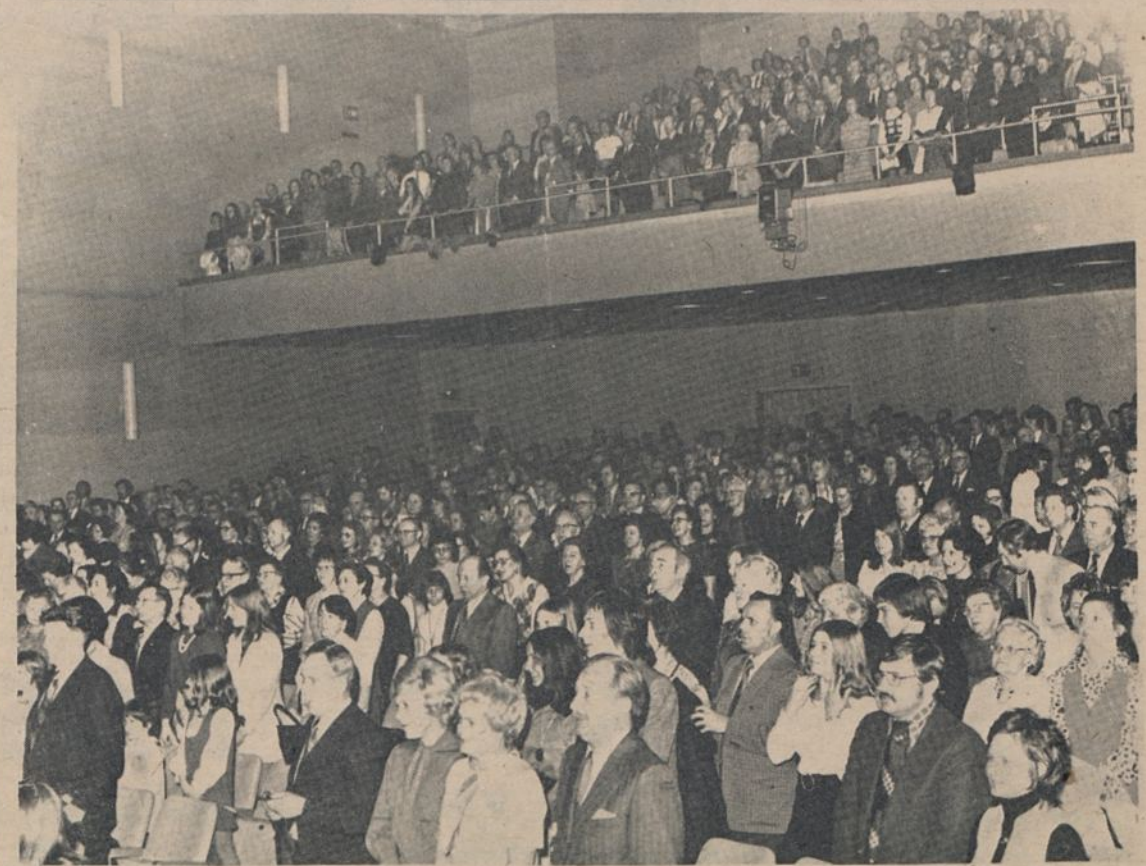
Australijoje vienas iš mūsų žinomųjų poetų Juozas Mikštas atšventė savo amžiaus 60-ties metų sukaktį. Atvažiuavęs į Australiją su pačiu pirmuoju pokariniu emigrantų transportu 1947 metais, kada Europoje dar iš viso labai mažai kas buvo težino ma apie šį tolimąjį Australijos kraštą, jis nuo pat pirmojo lietuviško laikraščio čia -- "Australijos Lietuvis" pradėjo bendradarbiauti mūsų spaudoje ir šį savo darbą rūpestingai ir sekmingai tęsia ir šiandien. Jo poezija, daugumoje, yra pasiilgusio savojo gražaus krašto Lietuvos, dažnai atmintinis gimtinės gražiųjų vaizdus sugretindamas su visiškai skirtingu, kartais net ir klaidinčiu bei bėdžiu, australiškuoju vaizdu. Jo metų metais rašyta gili poezija atspindi tipišku atvykėlio tremtinio savojo krašto ilgesiu, kurio negali numarinti nei egzotiški kito pasaulio gamtiniai vaizdai, nei ošiantieji didžiuliai vandenynai, bei žaliuojantieji tropiniai augalai. Savo kūrybos veikalus jis yra išspausdinęs visuose Australijos laikraščiuose ir leidiniuose, kaip literatūros metraštyje "Gabijs", Australijos lietuvių metraštyje ir neseniai pasirodžiusioje knygoje "Terra Australis", kai jo paruoštas didelis poezijos rinkinys "Gyvenimo apsaugai širdis", suradus leidėją, taip pat bus išleistas.

Specialus Juozo Mikšto paminėjimas įvyko kovo mėn. 18 dieną Melbourne Lietuvių Namuose kur apie sukaustuvininką ir jo kūrybą kalbėjo M. Malakoniene, kai jo poeziją skaitė D. Antanaitienė, V. Juška, R. Milvydatė, P. Rittenis, M. Špokevičienė ir A. Vaičaitis. Mūsų kompozitorius B. Zabiela, pagal poeto žodžius, yra sukūręs dvi dainas, kurias, gausiai susirinkusiems svečiams, jausmingai ir gražiai padainavo Paulius Rutenis. Šį rengimą ruošė Krašto Valdybos Lituanistinė Biblioteka.

***
Australijos Šachmatų Federacija priėmė Pasaulio Šachmatų Federacijos naudojamą šachmatininkų pajėgumo taškų skaičiavimą, kuris yra naudojamas daugumoje pasaulio valstybių. Buvęs ilgametis Sydnejaus "Kovo" pirmininkas ir šachmatų sekcijos vadovas V. Augustinavičius duoda palyginimą tarp geriausių mūsų ir kitų lietuvių šachmatininkų. Pasaulio meistras B. Fisher yra įvertintas 2825 taškais, kai Australijos geriausias šachmatininkas turi 2375 taškus. Lietuvos buvęs ilgametis meistras V. Mikėnas yra įvertintas 2410 taškų, kas yra 35 taškais geriau už Australijos rinktinės pirmąjį žaidėją M. Fuller. Australijos lietuvių šachmatininkai yra sekančiai įvertinti: R. Arlauskas 2170, prof. dr. A. Kabaila 2050, V. Liūga 1915, A. Baltutis 1895, J. Dambrauskas 1880, V. Opulskis 1870, D. Mačiulaitis 1850, B. Slamonas 1745, V. Augustinavičius 1725 ir kiti mažiau. Apie Australijos lietuvių šachmatininkus ir jų nueitą žaidimo kelią, ateityje numatoma išleisti atskiras leidinius.

***
Pats didžiausias Australijos miestas Sydnejus, kuriame gyvena apie 3,5 milijonai gyventojų yra labai išsiplešęs ir išsiplėtęs dideliame plote. Visas miestas yra supamas daugumoje pačio vandenyno ir paskirų labai gražių įlankų, kuriuose yra daugybė puikių paplūdimių. Labai dažnai esantieji priemiesčiai, pagal esančią jų padėtį ir gyventojus yra skirstomi į paskiras klases, kurių čia priskaičiuojama, pagal turtingumą, nuo A iki D. Apytikriai Sydnejuje gyvena 775 lietuvių šeimos, turinčios savo namus, iš jų 11 gyvena pačiame turtingiausiame rajone, kas būtų apie 1 1/2%, 105 šeimos B klasės rajone kas sudarytų 13 1/2%, 607 šeimos C klasės rajone, t.y. 79%, kurie randasi ir labai geruose ir naujuose priemiesčiuose ir tik 52 šeimos -- 6% gyvena žemiausioje D klasėje, kurių priemiesčiai randasi, daugumoje industriniuose kvartaluose. Bendrai palyginus Sydnejaus lietuvių, gretinant juos su jau ilgą laiką čia gyvenančiais ir gimimais australais, bei kitais Pietinės Europos imigrantais, yra įsikūrę labai gerai.

***
Australijos lietuvių dailininkas, dainininkas ir plunksnos žmogus Leonas Žygas, besigilindamas į vietinių australų (aboridžinų) genčių kalbas, kurių čia priskaitoma iki 260, rado labai daug panašių žodžių ir vietovių pavadinimų į lietuviškus vardus ir žodžius, kuriuos jis paskelbė vietinėje Adelaidės spaudoje. Iš jų: kraujas -- kruve, burna -- zindive, miegas -- imagala, gerti -- nugara, atnešti -- pripali, vėjas -- vāja, ieškoti -- jakata, netoli -- artinija, baltas -- balpe, margas -- marngomaringo, viršūnė (kuoras) -- kuro, minkštas -- minkominko, tylus -- tika, bijoti -- vainenti, ginčytis -- pulintiti, tylus -- tika, durklas -- vitijo, kulentis -- kitekitendi, nugara -- nguro, turėti -- tarati, moteris -- viringa, vaikas -- vakvako, akys -- megal-uko, liežuvis -- loia-talnia, plaukai (kudlos) -- akulda, šuo -- kal-vilka, musė -- mugun-biti, žemė -- turtodzemar, mėnulis -- dangi, van

Toronto LB apyl. pirm. E. Čaplinkas (kairėje) dėkoja Grandinėls šokėjams ir vadovams p. Sagiams, davusiems progą Toronto lietuviams balandžio 1 d. pasigrožėti lietuvių tautiniais šokiais. Apačioje didžiulė Toronto salė buvo perpildyta publikos.

J. Carlos nuotrauka

Sovietinio mokslininko istorija...

(Atkelta iš 1 psl.)

apie sovietinę inteligentią ir jos santykių su krikščionyste:

"Didelė dalis taip vadinamos inteligentijos yra nusivylę ir ciniški žmonės", pasakė Dotsenka. "Didelė dalis, turint patikslinti, bus apie trečdali visos inteligentijos, apie trečdali sovietų intelektualų".

"Kiti gyvena dieną iš dienos, atlikdami savo darbus, eilėse stovėdami prie maisto, nebrangių rūbų ir panašių prekių parduotuvių".

"Bet yra ir intelektualinė mažuma, kuri nepaklususi nei cinizmui, nei karjerinei prostitucijai, nei laukia eilėse vorkos".

"Tai yra tie, kas kenčia, nes ieško tiesos ir teisingumo, ir atranda tai Kristuje. Daugelis yra tylūs. Kai kurie, kas dirba profesijose, kurios palankios jų tikrų įsitikinimų slaptumui, netgi atsiekia sekmes savo profesijos sferoje".

Mokslininkas, baigdamas dramatišką pasikalbėjimą, padarė išvadą: "Nusiivylimas dėl materialistinio komunizmo ideologijos yra visuotinis veiksnys Dievo ieškančios sovietinės inteligentijos gyvenime".

Kada mes prisimename ta progą Aleksandro Solženicino herojišką kovą už Dievo rašymą su didžiąja D, matome kad Dotsenkos gyvenimo istorija yra didysis liudijimas apie idėjiniai deformuotą sovietinio intelektualo dvasią. Juk ne kitaip yra ir ok. Lietuvoje. (Č.R.)

Mums rašo

PAS FLORIDOS LIETUVIUS

Man teko keletą metų gyventi Centrinėje Amerikoje, tačiau DIRVA mano šeimą visada pasiekdavo, surišdama dvasiškai su visu likusiu lietuvišku laisvuoju pasauliu. Ir bevartydamas po puslapius, 1971 metų pradžioje suradau įdomią korespondenciją apie LAKE WORTH ir JUNO BEACH lietuvių klubą ir

duo -- ipe, dūmai -- ukurtatumu-dum ir daug kitų daugiau ar mažiau panašių žodžių, kai iš vietinių pavadinimų vietovės yra: Vilanga, Aruna, Aldinga, Tanunda ir kt.

Dailininkas L. Žygas, ilgiau studijavęs šias kalbas, sakosi, kad jose galima rasti tiek daug panašumų ir įdomybių, jog apie tai parašyti reikėtų nemažos knygos. Išvadoje jis tebeisi ar tai yra tik atsitiktinumas, ar kas nors daugiau yra taip panašiai skambančiuose žodžiuose.

apie lietuvišką veiklą. Korespondencijoje buvo paminėta, kad lietuvių klubui jau ilgi metai vadovauja A. M. AUGUNAS. Skaitytojams buvo patarta kreiptis į jį žinių, kurie norėtų pastoviai kurtis Floridoje.

Jau senokai puoselėjau slapta mintį, kad tikrai būtų puiku Fla. įsikurti, jeigu tik kas nors apie šį JAV kampą galėtų ką nors konkrečiai parašyti. Ir šiai progai pasitaikius nusiunčiau A. M. Augūnui laiškučių, prašydamas informacijos apie įsikūrimo galimybes. Fla. — Lake Worth ar Juno Beach apylinkėje. Po keleto dienų sulaukiau nuostabių įdomų jo laiško ir visą ryšulį siuntinį laikraščiu apie tos apylinkės nekilnojamo turto kainas; ir tos žinios labai puikiai puikiai praverė, mudviem su žmona sprendžiant kur kurtis "išėjus į atsargą". Apsisprendėme, kad šioje apylinkėje tektų ir mudviem ieškoti pastogės nuo šiaurės vėjų ir sniegynų...

Tačiau, A. M. Augūnas mudu įspėjo, kad "girdi ne užmirškite, jog ant mano kiekvieno peties yra sukrauta net po 40 metų ir patarė paskubėti". Mano sąlygos taip susiklostė, kad tik šiomis dienomis galėjome į šią apylinkę atkakti ir mudvieju prašomas ne tik Augūnas, bet ir jo miela žmona sutiko "laukti ligi

atvyksime juos aplankyti 1973 metų pradžioje". Ir jis žodį ištesėjo, nors susikrovus apie 83 metelius amžiaus jau ne taip lengva prieš visokias įsisenėjusias negeroves kovoti. Bet stipri lietuviška prigimtis ir jo žmonos rūpestis, jam suteikė gana jėgų mudu sulaukti.

Ir koks buvo džiaugsmingas pirmakartinis susitikimas su šiuo lietuviškos veiklos veteranu: jis švietė džiaugsmu, jog galėjo savo pažadą įgyvendinti ir mus su žmona pamatyti ir padėti čia įsikurti. Ir ne tik jis vienas čia rūpinasi lietuvių sutelkimu šioje nuostabių gražioje apylinkėje: į šią veiklą yra pilnai įsijungę ir A. ir V. Tomkai, Saphire Sea Motel savininkai, 700 Ocean Dr., Juno Beach, Fla. 33408, telef.: 305-844-3388. Ir man, prieš rašant šias eilutes, V. Tomkus mane skatino priminti visiems lietuviams, kurie galvoja Floridoje kurtis, kad dabar kaip tik labai geras laikas į jį kreiptis prašant ar patarimo ar kitos įsikūrimą liečiančios informacijos.

Mudu su žmona esame nuoširdžiai dėkingi p.p. Augūnams bei Tomkams už taip puikų mudvieju priėmimą ir paramą pasirenkant ką nors tinkamo ateities reikalui patenkinti. Težydį vienybė lietuvių tarpe, A. B.

Viešėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ — PARAMĄ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

MAILING ADDRESS

P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TRECIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAIMS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

PARAMA MŪSŲ SPAUSTUVEI ATNAUJINTI

Vos prieš savaitę mes kreipėmės į savo skaitytojus, prašydami jų paramos mūsų spaustuvei atnaujinti.

Šiandien su džiaugsmingu dėkingumu galime pradedti Dirvoje naują skyrių, kuriame skelbsime visus, kurie pasistengė į mūsų prašymus atsiliepti.

Pirmieji mūsų užsimojimą parėmė ir čekius atsiuntę aukotojai yra:

PO 100 DOLERIŲ

• Kun. Jonas Žvirblis, iš Grand Ravids, Mich., siųsdamas paramą rašo: "Perskaičiau Jūsų atsišaukimą į skaitytojus spaustuvės atnaujinimo reikalu, kad Dirva būtų graži, turiniga, tautiškais lietuviškais žiedais išpuošta, siunčiu mažą sumelę — šimtą dolerių. Padėka, pagarba Dirvos darbuotojams".

• Dr. Steponas Biežis, iš Chicagos, siųsdamas auką rašo: "Jūsų rūpestis išlaikyti mūsų spaudą modernioje aukštumoje kelia daug džiaugsmo, pasitikėjimo ir noro finansiniai padėti. Prie šio laiško jungiu 100 dolerių čekį padėti sukelti Jūsų numatytą sumą. Tikiu, kad atsiras ir daugiau šimtininkų, kurie padės greičiau sukelti nustatytą 5000 dolerių sumą. Tad pirmyn su obalsiu: 50 šimtininkų išlaikyti mūsų spaudą moderniškoje aukštumoje. Linkėdamas jums geriausios sėkmės užsibrėžtuose planuose, Jūsų S. Biežis, M. D."

PO 25 DOLERIUS

• Dr. Jonas Balys, "Naujosios Vilties" vyr. redaktorius, spaustuvei naujos mašinėlės reikalams atsiuntė 25 dol.

• Viltininkas K. (prašė pavardės neskelbti) iš Chicagos, suprasdamas, kad Dirvai reikalingos naujos renkamoms mašinos, atsiuntė 25 dol. papildymai savo įnašą Viltijje ir tapdamas šimtininku.

• L. Banys, gyv. Clevelande, pakėlė savo įnašą Viltijje, įteikdamas 25 dol., kad šie pinigai būtų panaudoti naujos mašinėlės pirkimui.

Pridėję prie pradinio 500 dol., kuriuos anksčiau gavome iš p. Jurgio Ramono ir dr. Juozo Skrinskos, Ohio Lietuvių Gydytojų D-jos pirmininko, kaip Dirvai paremti auką, sudėtą buv. Vilties Draugijos pirmininko a. a. V. L. Ramanausko laidotuvių metu, ligi šiol Vilties spaustuvės atnaujinimo fonde turime jau 775 dolerius.

Išgiję pilną fotografinio rinkinio komplektą, pilną visų aukotojų sąrašą paskelbsime dar kartą, o dabar naujus aukotojus minėsime kiekviename Dirvos numeryje.

Visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkojame.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

Mes prašome Jūsų surasti tik VIENĄ skaitytoją!

Naujiems skaitytojams Dirvos metinė prenumerata pirmaisiais metais \$10.00, studentams, gyvenantiems prie universitetų — \$6.50.

DIRVA

6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Pavardė ir vardas .....

Adresas .....

Pavardė ir vardas .....

Adresas .....

Užsakytojo pavardė ir vardas .....

Adresas .....

P. S. Asmuo, suradęs du naujus prenumeratorius ir atsiuntęs pinigus, gauna dovanų knygą.

DAILININKŲ BĖDOS OK. LIETUVOJE

Savo laiku patriotinė išeivija buvo gerokai sukręsta nepaprastu dailininko V. Igno naivumu. Vyras lankėsi ok. Lietuvoje. Okupantas surengė Vilniuje jo darbų parodą. Sovietinių satrapų dėmesys Igną taip paveikė, kad jis tapo okupanto užmačių garsiakalbiu. Propagandiniame "Gimtojo Krašto" lapuke, Ignas gyrė sovietinio režimo "dėmesį" dailininkams ir menininkams. Tās pat Ignas barė Ameriką už nesirūpinimą savo dailininkais!

Priėmęs propagandą už "gryną monetą", Ignas net padovanojo savo darbus Vilniaus galerijai.

Šioje tragikomedijoje groteska yra dailininko nesupratimas, kad tiksliai klusniusios režimui dailininkus režimas gerai šeria ir apdalina riebiais honorarais. Tepamėgina tokioje padėtyje dail. Ignas įsidūlyti Vilniaus galerijai savo darbus religinėmis temomis. Bet daugtūkstantiniai honorarai sumokėti už propagandinį paminklą Kryžkalnyje, skirtą išreikšti tariamą lietuvių padėką Raudonajai armijai!

Kaip gali verstis ellinis dailininkas ok. Lietuvoje, kuris kuria savo iniciatyva, kuris nori parduoti žmonėms politiniai nekalčiausius savo peizažus ar nature-mortus? Į tai atsako "Kultūros barai" (Nr. 11), kur Vytenis Rimkus patalpino savo straipsnį "Prieš kalant vinį paveikslui".

"Kultūros barai" retkarčiais prakalba atviriau ir todėl sukelia didesnę pasitikėjimą, kaip kad kita propagandinė spauda. "Talento mįslė" sukėlė net tam tikrą furorą, į kurią partiniai cėberiai parodė savo dan-

tis. Dabar V. Rimkaus straipsnis vykusiai nuneigia išeiviškojo dailininko liaupses sovietinio režimo tariamai dailininko globai.

V. Rimkus tvirtina, kad dailės kūriniai iki šiol "neprigyja individualiuose butuose". Žmonės nevertina dailės ir puošia sienas "mėgėjiškais" objektais: "nuotraukų ir atvirukų kopijomis".

Dailininkai neturi nė progos privačiai pristatyti publikai savo darbą. Jie privalo kreiptis į valdišką "dailės saloną", kur pardavimo galimybės lygios nuliui. "Štai Šiaulių dailės salone kabavo 3-4 darbeliai..." sako V. Rimkus. Pardudamo objekto kaina labai aukšta. Vietos mastu, 70 rublių kaina laikoma itin didelė! Žmonės, nevertindami dailės kūrinio ir žiūrėdami į jį vien kaip į sienos puošmeną, sako autorius, nenori daug ir mokėti.

Šitas požiūris degraduoja dailininkus. Ieškodami klientūros, dailininkai ima siūlyti "atmestiniai pagamintus darbus". Kad tiksliai būtų drobėje "alyvų darželis", sako Rimkus. Tai yra neišprususios publikos diktatas.

"Mes nekalbame apie valstybines kainas", pastebi autorius, duodamas suprasti, kad tiksliai valdžios užsakymas apmokamas riebiau. Gikasdieniškos rinkos kaina "vidutiniam etiudui" yra 20-30 rublių, kas amerikiniu ekvivalentu būtų apie 35 dolerius už paveikslą! Šitokių žemų kainų išeivių dailės parodos dar nematė!

Privati klientūra ok. Lietuvoje nustato netiksliai labai pigias kainas, bet ir pigius siužetus. "Daug žmonių tiesiog at-

meta šiuolaikinę tapybą" pareiškia Rimkus, kalbėdamas apie modernumą. "Mėgstamiausias žanras yra peizažas", nusako autorius dailės mėgėjų skoniui.

Paveikslus parduoda lėtai, neintensyviai. Ką bekalbėti apie provinciją, jeigu "Vilniaus salone vidutiniškai per mėnesį parduodama apie 10 paveikslų", patikina Rimkus. Ir pridėda žinutę apie provinciją "Šiaulių 'Dailės' paduotuvėje šiais metais buvo parduota viena akvarelė..."

Kodėl taip? Aiškina autorius: "Blogo prekybos organizacija, bloga reklama, pasyvumas ir visiškai nesuinteresuotumas. Prekybininkams visiškai pakanka, kad salone gerai eina papuošalai ir suvenyrai."

"Mūsų dailininkai vargsta," pareiškia sa-

vo kontradikciją Ignui vietos sąlygas žinaš Rimkus, "ieško 'privatininkų', imasi to darbo patys, o rezultatai -- brangu ir nekokybiška!

Koks tokių pareiškimų kontrastas, lyginant su "Gimtojo krašto" propaganda! Dailininkas begali misti ok. Lietuvoje iš pedagoginio darbo, ar kito kurio darbo. Nėgavęs pašalinio darbo dailininkas ok. Lietuvoje numirtų iš bado. Tuo tarpu didelį pasisekimą išeivijoje turi dailės parodos! (s.j.)

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED MACHINISTS

W&S 2 AC
TURRET LATHE
ENGINE LATHE

Must be capable of own setup. Experienced in short runs to close tolerances. Pleasant South Euclid location. Excellent fringe benefits.

DELAVAL

SPECIAL PRODUCTS
DIVISION

4223 Monticello

Near Green Rd.

Cleveland, Ohio

An Equal Opportunity Employer (26-53)

Šis bei tas

PAVASARIOP nevienas ima planuoti kelionę tėvynėn, Aplankyti savo tautos įgyventą žemę, pasimatyti su giminėmis ir kaimynais, pažįstamais, nelaisvėje vargstančiais, pakvėpuoti lietuviška parganda -- labai geri norai, žmoniškos širdies teigiamų jausmų vedami, Bet prisieina iš anksto rūpintis ne tik sudėtingais kelionės formalumais (pasiduodant mūsų didžiausio priešo malonei ir globai), bet paruošti savo protą ir sąžinę, kad netaptume Maskvos pagalbininkais, savo elgesiu ir žodžiu paremiančiais okupanto tikslus. Nors mes patys sakomės ten keliaują be jokių politinių siekimų, vien asmeniškai pasižmonėjimui, bet -- bolševikinė akis sugeba iš visko padaryti politiką savo naudai. Be abejo, dabar tai daroma mandagiu švelnumu ir užmaskuotai, Pvz, paklaus, ar daug radai naujų namų, ar patiko geri keliai (kur blogas kelias -- ten tu nepateksi)? O kad tavo giminės iš kailio nerdamies tavo sutikus linksmai ir vaišingai tokia reta proga, ar tu neapibendrinsi, kad dabar ten žmonės aplamai linksmi, puikiai valgo ir gerai jaučiasi? Jei tau bus leista būti kur bažnyčioj pamaldose -- irgi tai komunistų specialus gudrumas! -- ar tu nekalbėsi paskui, kad ten religija visai nevaržoma? Jei matysi daug knygų ir laikraščių (nors turinys visas be išimties pajungtas "komunizmo statybei"), ar tau nebus pagunda tvirtinti, kad ten lietuviška spauda yra gausi ir laisva?

O jei pasitaikys (arba bus tyčia pataikyta) sueiti į sąlytį su valdžios atstovais -- o tai grupei priklauso ir mokslo bei meno žmonės, nes jie duoną valgo iš valdiško delno -- ar tu pokalbius pats savo nuovoka meksi, ar gal pasiduosi akiai vadžiojamas: kaip viskas gražu ir kūrybiška, kokia puiki pažanga, koks kultūros klestėjimas, kokia žavinga buitė (na, jei tai tiesa, tai gal visiškai pasiliktum ten gyventi)?

• Bet jei tavo protas dar savarankus ir sąžinė veidmainystei nepalenkta, gal tu tokiam maskvinės politikos pašnekovui, kultūrinį ryšį atstovui, užduotum ir vieną kitą nuoširdesnį klausimą? Pvz, kodėl Vilniuje viešpataują mūsų kultūros žymūnai jokio protesto nepareiškia dėl vienintelio lietuviško žurnalo Lenkijoje "Varsnos" užsmaugimo? Kodėl savo gausioje spaudoje nė kiek neapgina brolių, persekiojamų dėl religijos, nors bolševikinė konstitucija visiems užtikrina religinę laisvę? Taip pat argi Lietuva bolševikinėje sistemoje taip žemyn nusmuko ir tapo bemokslė ir berašė, kad net sostinės svarbesnėms įstaigoms nepajėgia surasti tinkamų savo žmonių ir turi ieškotis kitų tautybių ir -- vietiniams žmonėms neįmanoma lietuviškai susikalbėti? Daug panašių teisingų ir šiuo momentu aktualių temų priderėtų aptarti, o ne papogiškai kartoti okupanto įtaigotus trafarietinius "įspūdžius", kad viskas labai pasigėrėtina, kad žmonės patenkinti, kad daug naujų dalykų ir t.t.

• O nesakykite, kad toki teisingi klausimai apie tikrai dabar ten svarbius dalykus yra visai negalimi. Netarkite, kad ten niekas iš mokslo, meno ar spaudos žmonių (iš politikierių jau mes sąžiningumo nė nelaukiame!) visai negali protestuoti dėl sunkių skriaudų saviškiams. Juk jeigu dėl religijos žiugdymo galėjo eiliniai žmonės sudėti net 17,000 parašų Maskvai, tai kodėl neišdrįstų bent šimtinė ar dešimtis kultūros atstovų viešai pasipiktinti pvz. dėl Varsnų uždarymo ar dėl savos kalbos niekinimo sostinės pirmaeilėse įstaigose? Arba ir paskiri asmenys, kurie į garbės viršūnes iškėlę baltą duoną valgo -- kodėl neprakalba teisingu balsu apie tai, kas svarbiausia? (taigi, laisvų žalių turistai pasiteiraukite!). Štai, toks Paleckis ar Žiugžda, vienas poetu besisaukiąs, kitas istoriku pasikilnijęs -- ar senatvės dienoje daug ko rizikuoja? Net Mieželaitis, aukščiausiu laureatu tapęs, argi neturi nė tiek savigarbos, kad sąžinės grynumu prilygtų bent tiems eiliniams 17,000 kovūnams už religines teises?

• Tad mūsų dori ir nuoširdūs turistai, pakėlę sparnus lankyti okupuotą tėvynę, turėtų iš anksto apsispręsti, ar ten nuvykę matys viską taip, kaip Maskva pageidauja, ir kalbės taip, kad būtų Maskvai nauda? Ar trumpai pabuvę ir vos mažą dalį tepatyrę jau darys bendras išvadas apie visą gyvenimą ir dėsiai dideliais okupuotos Lietuvos židiniais? O gal išdrįs nepataikauti ir -- pajęgs atsispirti veidmainystės pagundai? Gal lipšniams "tiltų statymo" pareigūnams mokės užduoti teisingų ir tenyščiam lietuviui tikrai svarbių klausimų? Jeigu Simas Kudirka mirtinos grėsmės teisme kalbėjo tik tiesą, jei Kalanta ir kiti jaunuoliai nepabėgo net žūti liepsnoje, kad palidytų gryną sąžinę ir meilę teisingumui, argi mes, laisvo pasaulio žmonės, tenai nuvykę savo elgesiu ir žodiškais išsisukinėjimais bei pataikavimu Maskvos tarnams -- paniekinsime šių didingų karžygių kruvinos kančios aukas, paneigdami jų pareikštą būtinumą kvototi dėl Lietuvos laisvės?

DIRVOS NOVELĖS 1973 M. KONKURSAS

Rankraščius įteikti iki
1973 m. birželio 15 d.

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1973 metų birželio 15 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridėdama voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus -- neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui bus įteikta 500 dolerių premija. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI gražinami jų autoriams arba paliekami naudoti konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jų pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais nesकिриama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

Pirmasis Amerikos Lietuvių Gydytojų žiemos suvažiavimas

VLADĖ BUTKIENĖ

(3)

Be jau minėto susipažinimo vakaro ir medalių apdovanojimo vyru, vieną popietę buvo lauke su ruoštas piknikas, kuris slidinėjantių tarpe yra lyg ir tradicija. Visai nenumatyta jo programon tapo įrašytas vienintelis rimtesnis susižeidimas -- dr. A. Pauliaus žmonai netyčia užgauta koja. Kanados slidinėjantį atstovavo torontieškas Rimas Strimaitis. Jis šiuo metu dirba elektros ap-

skaičiavimo srityje. Anksčiau yra tris metus lankęs Toronto Konservatorijoje Dainavimo Klase. Vieną vakarą jis suvažiavimo klausytojų programą pajavirino padainuodamas keletą lietuviškų dainų. Jo dainavimą fleita palydėjo dr. Leonidas Ragas, neseniai išleidęs dainų rinkinį su fleitai pritaikintomis gaidomis.

Suvažiavimas užsibagė bendra vakariene, kurios metu dr. F. Kaunas Amer. Liet. Gyd. Dr-

jos vardu dr. M. Vygan-tui ir L. Stankaičiui įteikė po kuklią dovaną.

AMERIKIEČIŲ ATSLILIEPIMAI

Didelė lietuvių grupė neliko nepastebėta vietinių gyventojų bei slidinėtojų tarpe. Tarnautojai jau pirmą rytą nustebino mus sveikindamiesi lietuvišku "Labas rytas". Lėktuvo incidentas išskrendant iš Chicago buvo visų komentuojamas. Laimėtos slidinėjimo lenktynės, gydytojų skaitlinga konferencija ir jos programa taip pat visiems buvo žinoma. Daugelis sutiktų amerikiečių stebėjosi, sakydami: "Jūs, lietuviai, esate graži, draugiška ir linksma grupė!" Visa tai galima būtų papildyti asmeniniams pokalbiams slidinėjant, valgant ir pan.

GRĮŽIMAS NAMO

Saulė nudegę, vėjo nu-pūstais veidais, beveik nenoromis krovėmės savo daiktus. Gal kai ką net sąžinė graužė už baimę aukštų kalnų dar jų neišmėginus...

13 slidinėtojų pasilikę dar vienai savaitei vėl dalyvauti NASTRA lenktynėse. Per tą savaitę vieni su kitais susipažinome, pabendrauome, o jaunimas (moksleivių amžiaus!) spėjo taip susidraugauti, kad atsisveikinant net po ašarų nusibraukė. Lėktuve gi, atsivertę vadovėlius, pasukomės stengėsi grįžti į mokyklos suolą. Algis Majauskas, trečio kurso biologijos studentas Ann Arbor Universitete, atrodo, perdavė viso dalyvavusio jaunimo nuomonę sakdamas, kad buvę malonu susitikti pažįstamus, susipažinti su kituose miestuose gyvenančiais lietuviais ir pasitobulinti slidinėjime. Jis pasigedo tik vieno: organizuotos vakarų programos jaunimui. Manau, rengėjai ir tą trūkumą atėityje pašalins. Gi, Simano Daukanto amžiaus jaunimas, protiniai ir fiziniai dienos metu energiją išnaudojęs, vakarais džiaugėsi galėdamas ištieti kojas, užmerkti sniego pripūstas

PASAULIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SUVAŽIAVIMO BELAUKIANT

Neįprastai vėlyba spaudos konferencija, iš Chicago išvažiavime 9 val. vakare, Kolegos Jurgis Janušaitis, Petras Petrutis, Algirdas Pužauskas ir kiti automobilių dalinasi dienos aktualijomis, užsikalbėję ir kelyje pasimetame.

O mūsų kelionės tikslas -- Chicago priemiesčių raizgynose rasti Alinos ir dr. Antano Lipskių namą. Bet kai automobilį langai nuplinti vyties ženkleliais negi gali paklysti. Jie ir naktį kelią rodo.

Lipskių namuose randame beveik tikrą dailės galeriją. Jei dar metai, kiti, reikės ir antrą aukštą statyti, paveikslams daugiau vietos surasti. Savininkas dr. Antanas laisvalaikį praleidžia dailės studijose. Turi gerų vertingų darbų. Tad tik pasi-sveikinę su šeimininkais, įnyktame pasigrožėti jo dailės kūryba.

Žemutiniame namo aukšte jau radome susirinkusius apie 20 gydytojų, prie apvalaus stalo besitarant apie IX Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimą, kuris įvyks š. m. gegužės 26-27 dienomis Chicagoje, Sheraton viešbutyje.

Mums besveikinant Draugo red., rašytoją Aloyzą Baroną, kurio premijuota knyga išėjo kaip medus ir laukiama antros laidos išleidimo ir bent kiek atsipūstus po kelionės ir dailės darbų apžiūrėjimo, dr. Domas Giedraitis kviečia žurnalistus posėdžio. Jis kaip Illinois Lietuvių gydytojų draugijos pirmininkas nori galutinai aptarti žurnalistinės premijos taisyklės. Mat, Illinois lietuviai gydytojai pasiskyrė 1000 dol. premiją už geriausią parašytą ir amerikiečių spaudoje paskelbtą straipsnį, liečiantį įvairius Lietuvos klausimus, vedamą kovą dėl jos laisvės, ryškinančius jos kultūrą, istoriją. Pirmoji premija 250 dol., antroji -- 200 ir trečioji -- 150; likusi 400 dol. suma bus skirta padalinant už atžymėtus straipsnius. Premijų skyrimą atlieka Lietuvių žurnalistų sąjunga, kuri sudarė tam reikalui komisiją. Reikia tik dėti energingam pirmininkui dr. Domui

akis ir nieko daug negalvoti...

Chicago aerodrome televizinės pranešimų lentos sutiko sekančiu sakinio: "Sveikiname namo sugrįžusį Lietuvių Slidinėtojų Klubą!" Skirstantis, vienas kitam linkėjime laimingai pasiekti savo namus ir ateinančiais metais susitikti Antrajame Amerikos Lietuvių Gydytojų Žiemos Suvažiavime, kuriam jau ir vieta beveik sutarta. Baigiant reikia pasidžiaugti Dr. M. Vygan-to idėtu darbu ir visų dalyvių vardu padėkoti už taip nusisekusį suvažiavimą.

Giedraičiui išskėlus šį sumanymą, o Illinois lietuviams gydytojams -- šiam reikalui paskyrus tikslantį.

Spaudos konferenciją pradėjo Pasaulio Lietuvių gydytojų sąjungos pirmininkas dr. F. V. Kaunas, kuris, kaip ir dauguma jo kolegų gydytojų aktyviai veikia, mūsų visuomeniniame bei kultūriname gyvenime.

Būsimą suvažiavimą atidarys Illinois lietuvių gydytojų draugijos pirmininkas dr. Domas Giedraitis, Hinnus giedos sol. Praurimė Ragienė, Sveikins Lietuvos garbės konsulė Juzė Daužvardienė, raštu gautus sveikindimus perskaitys sąjungos sekretorius dr. Vaclovas Šaulys. Po pirmininko dr. F. V. Kauno žodžio, prof. dr. Vytautas Bie-liauskas skaitys paskaitą: Lietuvis išeivijoje, o Draugo red. Bronius Kvilkys -- Lietuvis okupuotoje Lietuvoje. Vakare įvyks draugiškas susitikimas, vėliau bus meninė programa, kurią atliks mūsų žymieji aktoriai Leonas Barauskas, Stasė Kiešaitė, Jonas Kelečius ir kt. Po to bus vakarienė.

Kitą dieną, gegužės 27 d., sekmdienį, 10 val. pamaldos Tėvų Jėzuitų koplyčioje ir Evangelikų - liuteronų Tėviškės parapijos bažnyčioje. Po pusryčių Jau nimo centro kavinėje įvyks dr. Antano Lipskio ir dr. Jono Šalnos meno parodos atidarymas Čiurlionio galerijoje, kurią rengia Illinois lietuvių gydytojų draugijos pagalbinio moterų vieneto stipendijų fondas.

Po to vyks mokslinės paskaitos, kurių moderatorium yra pasižymėjęs širdies ligų specialistas prof. dr. Rimgaudas Nemickas, Prof. dr. Eugenijus Gedgudas, Minnesotos universiteto radiologijos departamento direktorius kalbės apie radiologines problemas inkstų transplantacijoje; prof. dr. Jonas Valaitis -- Artrito patologija; assist. prof. dr. J. Rimvydas Dainauskas -- Plaučių emfizema; klasifikacija ir patologija; assist. prof. dr. Milda Budrienė -- Imuninė sistema, jos vystymasis, charakteris ir reikšmė alerginėse ligose; assoc. prof. dr. Danielius Girzadas -- Klubos sąnario protezė; assist. prof. dr. Mindaugas Vygantas -- Laseriai retinos ligose; dr. Vidas Nemickas -- Miokardo revaskularizacija, indikacijos ir rezultatai.

Po mokslinių paskaitų vyks diskusijos.

Dr. Ferdinandas V. Kaunas pabrėžė, kad jaunieji medikai baigę mokslus Amerikoje, taip pat aktyviai jungiasi į lietuvių gydytojų sąjungos veikimą, daro mokslinius pranešimus bei rašo medicinos spaudoje.

Dr. Vytautas Tauras pranešė, kad gydytojų korporacija Fraternitas Lituanica šio suvažiavimo metu minės savo veiklos 65 metų sukaktį. Ši korporacija savo kilniomis idėjomis gimė svetimame krašte, vystėsi Lietuvoje ir dabar tęsia savo darbą laisvajame pasaulyje. Į jos eiles jungiasi jaunieji gydytojai, skleidami naujus sumanymus, aktyviai prisidedami prie visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo, vykdydami korporac-

cijos himno žodžius: Sūnų darbais Tėvynę stovi, / Darbų jėga ir iš mūsų, / Tėvynės Lietuvos gerovei / Visuomet širdys mūsų bus... Lyg refrenu atsakydami, kad tai mūsų darbo pama-tai, jie papildė į laisvąjį pasaulį išvykusių frateritietiečių eiles.

Kad dailės kūriniuose būtų įamžintos Kudirkos ir Kalantos idėjos, jaunosios kartos frateritietiečio prof. dr. Mindaugo Vyganto sumanymo dėka, yra paskelbtas dailininkams konkursas; kad dainos žodžiuose būtų įamžinta Lietuvos ir lietuvių kančios tragedija, rašyt. poetė Birutė Pūkelevičiūtė parašė eilėraščių žodžius (laimėjo konkursą) ir dabar muzikai kuria melodiją.

Dr. Jonas Juozėvičius pranešė, kad suvažiavimo metu Lietuvių katalikų gydytojų korporacija Gaja minės 45 metų veiklos sukaktį. Surdentyteitėninkų medicinos korporacija Gaja buvo įsteigta 1928 metais, kurios šnki: Gajus kinas -- budri dvasia -- su formulavo tuometinis Ateitininkų federacijos vadas prof. St. Šalkauskis. Vėliau 1937 metais buvo įsteigta gydytojų korporacija Gaja. Dabartinės gydytojų Gajos korporacijos uždavinys yra tobulėti savo profesijoje, išlikti gerais ir sąmoningais katalikais ir kartu su visa lietuviška visuomene stengtis išlaikyti lietuvių bei skleisti lietuvišką kultūrą.

Be to, turės savo susibūrimus buvusių kursų dalyviai; 21-jo ir plius (tai paskutiniojo kursų dalyviai, kurie nebaigė studijas turėjo išvykti iš Lietuvos), filisteriai neolituanai ir kt.

Gegužės mėnesyje, prieš suvažiavimą, gydytojai turės atskirą programą Lietuvių radijo forume.

Vytautas Kasnis

WANTED JOURNEYMAN
OR
1ST CLASS SKILLED
AUTOMATIC SCREW MACHINE
OPERATORS
SET UP MEN
Experienced necessary in conomatics.
Must be able to set up work from
blue prints & close tolerance.
Night shift.
Long term job. Excellent working
conditions.
AIRCRAFT CERTIFIED
14233 E. 9 Mile
Warren, Mich.
(23-29)

ENGINE LATHE
OPERATORS
Must have job shop experience.
Top wages, liberal fringe benefits
Steady work and overtime
for qualified men.
Call TED SOBIERAJ
216-641-2850
An Equal Opportunity Employer
(25-27)

FOREMAN
One of the leading manufacturers of
electric motors has an opening for an
assembly department supervisor.
Must have had previous experience in
electric motor manufacturing.
ALSO
JOURNEYMAN
TOOL AND DIE
MAKER
Excellent fringe benefits including
paid hospital and life insurance, holi-
days, vacation, pension, etc. Wages
commensurate with ability. If you
are looking for a growth company,
call or write to:

DOERR PRODUCTS
CORP.
937 WEST FRONT STREET
BURR OAK, MICHIGAN
PHONE (616) 489-5094
ASK FOR MR. SORCHY
A division of Doerr Electric Corp.
(26-27)

NEW PRODUCT LINES--CONVEYING EQUIPMENT
LONG TERM OPPORTUNITIES FOR:
ASSEMBLERS--FITTERS
WELDER--FITTERS
SHIPPING CARPENTER
MACHINISTS
MACHINE OPERATORS

Must be experienced and skilled in reading blue prints.
Excellent fringe benefits.
NO PHONE CALLS.
APPLY IN PERSON

FECO-A BANGOR PUNTA CO.
5855 Grant Ave. Cleveland, Ohio
AN EQUAL OPPORTUNITY EMPLOYER

DABARTIES KANKINIAI

(4)

JURGIS GLIAUDA

"Dabarties kankinių" knygoje aprašyti epizodai šiuropulingai susiūkia su Henryk'o Sienkiewicz'iaus romano "Quo vadis?" scenomis. Katakombinėje bažnyčioje tikintieji buvo už ištatymo ribų. Mirties bausmė, plėšrieji žvėrys, karas ir laužas veikė persekiojimo kvaitulyje. Ir "Dabarties kankinių" aprašyti epizodai sunkiai įsisąmoninami asmens, kuris išaugo demokratinės valstybės laisvių atmosferoje. Gal būtų pedagogiška ir tikslu greta "Dabarties kankinių" teksto pagrečiui sekti lenkų romanisto "Quo vadis?" romaną.

"Religinių reikalų tarybų" laikais valstybė stengiasi įkišti bažnyčiai į ranką nusižudymo įrankį. Solženicino pastaba skamba giliu aplinkos ir padėties pažinimu, aštria tos padėties analize, makabrišku nusakymu, kad "Religinių reikalų tarybos" norėtų ir kunigus paversti... bedieviais.

Su realybės užglostymo tendencijomis bažnyčios ir režimo konfrontaciją Sovietinėje valstybėje kai kurie taikaus sambūvio optimistai vadina "atgaivintu Kulturkampfu".

Atmintyje galima atgaivinti 1871-1891 metų Bismarko iniciuotą Kulturkampfą, valstybės kovą su savo piliečių labai plačiu kontingentu. Tada valstybinio aparato kova su krašto katalikų bendruomene išsivystė iki aštrių konfliktų, iki valstybės diktato. Buvo trėmimų, aukštų eparchijos pareigūnų suspendavimai, vienuolynų ir kunigų seminarijų uždarymai. Buvo suvaržytos valstybės konstitucijos garantuotos laisvės katalikų bažnyčiai veikti, tvarkytis, turėti savo autonomiją.

Tačiau ta neracionali kova, išprovokuota monarchijos pagunda nusilpninti savo politinį oponentą, centro partiją, vis dėlto neišsiveržė iš tam tikrų savitarpinių diskusijų. Retoriniai ir intuityviai bažnyčia turėjo galimybes reaguoti ir gintis. Pražūtinga kova palengva išblėso bažnyčios priešininkų nuotaikos, sąlygos kitėjo ir -- paradoksalu -- ši kova sustiprino bažnyčią, apvaisino ją strategijos pažinimu ir rezistencinėmis galiomis.

Bismarkinis kulturkampas iš tolo neprilygsta padėčiai, kurią vaizduoja "Dabarties kankiniai". Vokietijoje buvo tam tikros varžybos dėl politinio lauko. Kova buvo politinių reikalų dalykas. Tai nebuvo visuotinis priešininko ideologijos naikinimas. Todėl neišvengiamas kompromisas užbaigė varžybas. Lietuvos katalikų bažnyčia sistemingai stumiama į nebūtį. Kulturkampfo siautulyje katalikų

bažnyčios "netvarkė" valstybės emisariai, kaip dabar ją "tvarko" "Religinių reikalų taryba".

"Audra tebesiaučia" skyriuje įrodyta ok. Lietuvos tikinčiųjų nelygybė prieš ištatymus. Tikintysis paverstas santvarkos atstumtuju, pariju. Tuo pagrindu ir visa visuomenė suskirstyta kastomis.

Katalikų bažnyčia, tariamai, egzistuoja kaip juridinis asmuo. Bet juridinis asmuo gali reikštis tik savo narių reprezentantų veikimu. Dvasiškų pareigos, išplaukiančios iš jų užsiągažavimo apaštalavimui, užtraukia sunkias bausmes. Tuo neleidžiamas, arba smarkiai ribojamas, juridinio asmens, bažnyčios, veikimas. Iki minimumo apribotas bažnyčios aparato prieauglius, nes ne bažnyčia, bet valstybės pareigūnai "tvarkė" seminarijų laidas. Užginta spauda, kurią bažnyčia turi formalią konstitucinę teisę turėti.

Knygos poskyryje "Paskiros mozaikos kančios vitraže", matyti, kad bažnyčia nėra parklupdyta. Kaip ir Kulturkampfo laikais, lygiai dabar, lygiai tai buvo ir katakombose, persekiojimo ženkle stiprėja tikinčiųjų atsparumas, jų veiklos lankstumas, išmonė, rezistencinė dvasia, vienybės pojūtis ir ištvermė neviltingos realybės.

(Bus daugiau)

KŪRYBA IR MOKSLAS

TAURUS SUGRĮŽĖLIS IŠ PAKLYDUSIŲ LUOMO (3)

VLADAS PUTVINSKIS — PŪTVIS

Vytautas Alantas

5. LIETUVA KAIP VYTAUTO LAIKAI

1919 m. Pūtvis dirbo Tiekimo ir Maitinimo Ministerijoje ir gyveno Kaune su dailininku Antanu Žmudzinavičiumi, kuris savo atsiminimuose užrašė tokį pokalbį su Pūtviu.

-- O ar tu žinai, -- sakė Pūtvis, -- kad mes galime turėti Lietuvą neįveikiamą, galingą, tokią, kaip Vytauto laikais? Dar galingesnę!

-- Na, kokių būdų? -- klausia Žmudzinavičius.

-- Ar tu manai, kad galime paversti tautą, jeigu ji nepasiduoda? -- atsakė Pūtvis. -- Ne, negalima. Galima sumušti kariuomenę, bet susipratęs tautos sumušti negalima. Lietuva nuo seniausių laikų gyvas tam pavyzdys. Tik dabar Lietuvoje yra blogai: tautos dvasia labai nusilpnėjusi. Vieniems imponuoja lenkai, kitiems vočiai ar bolševikai, o savo jėgos nemato. O Lietuvos jėga didelė, be galo didelė. Tik reikia ją iš tautos gelmių iškelti. Bet, neduok Dieve, jeigu priešas nuslopintų tautos sielą. Tauta tuomet žuvis! -- (Nepriklausomai Lietuvai, redaktorius Petras Petrušaitis, LŠS tremtyje leidinys, 1965 m. 27 psl.)

Pūtvis neatsako tiesiogiai į Žmudzinavičiaus klausimą, kokių būdų naujoji Lietuva gali tapti net galingesnė už Vytauto Didžiojo laikų Lietuvą. Jis daugiau nukrypsta į tautos dvasinės stiprybės aiškinimą pabrėždamas, kad nors "tautos dvasia labai nusilpnėjusi" tačiau "lietuvių tautos jėga yra didelė, labai didelė", tik esą reikalinga "ją iš tautos gelmių iškelti". Bet ar lietuvių tauta atsirėmusi tik į savo dvasinę stiprybę gali tapti tokia pat galinga ar net galingesnė už Vytauto laikų Lietuvą, Pūtvis tiesiogiai neatsako. Tarp jo užuominos, kad Lietuva gali tapti galingesnė už Vytauto Didžiojo imperiją ir tolesnio jo tik tautos dvasinės stiprybės pabrėžimo atsiranda spraga, ku-

rios Pūtvis nenorėjo ar nedrįso užpildyti.

Entuziastiškai atsiliepdamas apie Vytauto Didžiojo imperiją, Pūtvis, be abejo, suprato, kad jos galybė rėmėsi ne tik mūsų prosenelių tvirta, dvasia, bet ir jų kietu kumščiu. Jei mes mėginsime išsifruoti jo užuominą, kad modernioji Lietuva galinti būti net galingesnė už Vytauto imperiją, tai ar mums nekils klausimas, kad ar tik Pūtvis nesiūlė mums sekti Vytauto pavyzdžiu? Būdamas bajoras, jis savo galvosena bei tradicijomis, be abejo, "stovėjo" daug arčiau prie vytautinės imperijos, kaip kad ano meto iš kaimo kilęs lietuvis inteligentas, jau nebekalbant apie eilinių kaimiečių. Greičiausiai imperinė Lietuva jam davė medžiagos ir jo Lietuvos ateities vizijoms kurti.

Reikia pasakyti, kad Pūtvis Lietuvos praeitimi domėjosi per visą savo gyvenimą. Jis pareiškė: "Esu kovotojų ainy. Augau ir brendau karštųjų patriotų, intelektualų, deja, lenkų tarpe... Kai supratau esąs lietuvis ir nusikračiau protėvių užkrauta lenkiškumo našta, visa širdimi palikau prie savo tautos gaivinimo ir išsilaikymo problemas. Gilinau į lietuvių tautos praeitį, susidomėjau jos apsigynimo būdais, kada ant pilikalnių gynėsi visa tauta... Tomis temomis rašiau 1907 m. savo Giedrės apysakoje". (Ne priklausomai Lietuvai, Lietuvos Šaulių Sąjungos Tremtyje leidinys, 1965 m., 36 psl.)

Teisybę pasakius, Pūtvis svajonė, vizija ir slapta mintis -- nesvarbu kaip mes tai pavadinsime -- apie imperijos atkūrimą lietuvių galvose neišnykusi nei visiškai nauja, nei netikėta. Mes savo viduramžių imperiją didžiuojamės, nuolat ją minime, ieškome jos ribų ir apgailėstaujame, kad ją praradome. Itin tie atsiminimai mums aktualūs šandien, kada Lietuvą užpuolė toks baisus negandas ir, be abejo, dėl to imperijos vizija mus dar

(Nukelta į 6 psl.)

Scena iš Grandinėlės koncerto Toronte.

J. Carlos nuotrauka

JURATĖ STATKUTĖ-DE ROSALES

ŠOKIAI IR SAMBŪRIAI

Mūsų šokių grupės dauginasi, auga, stiprėja, ir... važinėja. Pirmieji tolimų kelionių ledus pralaužė, berods, kanadiečiai. Juos pasekė Clevelandas, o dabar Chicago pakėlė sparnus. 1972 metų šokių šventėje matėsi vėliavos iš keturių žemynų. Australiečiai susibūria Lietuvių Dienų metu, o tarpmiestiniai susikeitimai jau tapo rutina viso pasaulio jauniems lietuviams.

Rodas vos prieš 15 metų, kai brendo dabartinė "vidurinioji" karta, jaunimo dėmesys lietuviškam šokiui išblėso ir, atrodo, jis jau visiems laikams dings. Kur tauti! Šių dienų prieauglis su karštu įsitikinimu staiga grįžo prie lietuviško šokio. Daugybė didesnių ar mažesnių šokių grupių šiandieną atgijo, kai kur įsisteigė nauji būreliai, o didieji ansambliai važinėja kaskart toliau ir šoka kaskart geriau.

Lietuvoje vystosi šiuo metu paralelis judėjimas tautinio šokio srityje. Jaunimas susimeta į vadinamuosius "etnografinius" ansamblius, kurių tikslas yra pavaizduoti senojo kaimo šokius galimai tiksliau ir autentiškiau. Tuo tarpu valdiškas profesionalų ansamblis "Lietuva" atsidavė scenai pritaikyto stilizavimo žanrui ir pradėjo kaskart dažniau rodytis įvairiuose Vakarų Europos miestuose.

Visų šių reiškinių akivaizdoje iškilo reikalingas plačiau aptarti lietuvišką šokį. Pasirinkau tam tikslui pasikalbėjimo laiško formą. Mat epistola leidžia rašančiam laisviau išreikšti subjektyvias pažiūras, ji suteikia galimybę peršokti nuo vienos temos į kitą, joje yra priimta pakalbėti apie viską po truputį.

Neesu šokio srities žinovė. Savo "laiškuose tikrai bandysiu pasinaudoti žurnalistui suteikiama privilegija viešai kelti aktualius klausimus. O galutinius atsakymus iš anksto paliekiu tiems, kurie metai iš metų, aukodami savo laiką ir jėgas, dirba lietuviško šokio srityje, tuomi pelydami mūsų visų pagarbą ir dėkingumą.

BRANGI SESUTE,

Žinai, sesut, turbūt pats nesugaudomiausias paukštis pasaulyje yra žmogaus mintys. Sėdėjau aš Caracase, "Grandies" spektaklyje, ir štai atsirado noras plačiau aptarti mūsų ansamblių šloves bei kančias. Suspaustoje, karštoje, publikos perpildytoje salėje, iširėmiau nugara į nepatogią kėdę. Mano akys grožėjosi gerai šokančiu jaunimu, o mintys tuo tarpu šokinėjo nemažiau už miklias Grandies šokėjų kojytes. Nei iš šio, nei iš to, prisiminiau prieš keliolika metų girdėtą naminį gitaristą Alirio Diaz koncertą. Draugų būryje skambinant gitara anuomet vargu ar kas būtų galėjęs padaryti išpuolį. O tačiau pamėgau aš Alirio priėjimą prie savo instrumento, nes jis valdė gitarą lyg tai būtų koncertinis pianas. Jis skambino kažkaip santūriai, neįpuldamas į gitarai įprastus efektus. Vėliau Alirio tapo įrikiuotas į pasaulinio garso gitaristų skaičių. Triumfalinių gastrolių metu, Europoje, po pirmojo jo koncerto Paryžiaus salėje Pleyel, prancūzų kritikai vienbalsiai išgarbino jo sugebėjimą iškelti gitarą į klasikinės muzikos instrumentų skaičių.

Chicago ansamblis "Grandis" nevažiavo į Pietų Ameriką su pilnu sąstatu, o tik su 18-ka šokėjų ir su vienu (išimtinai geru) akordeonistu. Grandies programa susidėjo iš įvairių tautinių šokių ir solistės Audronės Simonaitytės išpildytos koncertinės dalies. Tačiau kukliai pristatyti šokiai bematant patraukė dėmesį savo lengvu, sklandžiu, nuosaikiu stiliumi. Kaip ir aname gitaros skambinime, šokiuose ryškėjo struktūrinė harmonija, išpildyme buvo atsisakyta fioriturų

ar efektų, ir buvo remtasi švaria detalių apdirbimo technika. Poniai Smieliauskienei reiktų važiuoti į Paryžių -- smagiai pagalvoju. Gal tiksliai vyriškus šokius jai reiktų sustiprinti -- daugiau jiems veržlumo priduoti. Vienas lingvojantis (o gal Lingiškis?) kažkokio vyrų bangavimo šokis manęs neįtikino, nors publika, tiesa, ir šį palydėjo karštu plojimu.

Grandinėlės modernus priėjimas prie tautinių šokių meno, Čiurlionio Ansamblio žavus lyrizmas, Grandies klasicizmas (kodėl ne?)... Ir vėl mano mintys pasklido po platų įvairių stilių pasaulį, užkliuvo ant autentiškojo šokio išlaikymo kabliuko, įsipainiojo į praktiškus kiekvienų gastrolių sunkumus...

Salėje buvo tvanku. Oro apykaitos neturinioje scenoje, kiekvienas grandiečių šokis tekėjo čiurkšlais prakaito. Tačiau šokėjų veidai žibėjo ne tiek prakaitu, kiek linksmomis, atviromis šypsenomis.

Čia vėl pastojų man prieš akis Pietų Amerikos nutautėjantis -- o drauge taip nenorintis nutautėti -- jaunimas. Mintys pasuko Grandies kelionės tautinių tikslų link. Juk chicagiečių atvažiavimas buvo gyvas žodis, nurodantis kiekvienam mūsų jaunuoliui, kad jis priklauso pasaulinei lietuviško jaunimo "brolijai". Grandis važiavo laiku ir vietoje, tuo metu ir ten kur ji buvo psichologiniai reikalingiausia, masčiau. Trečios, ketvirtos kartos lietuviukas, Brazilijoje ar Argentinoje gyvenęs, lietuviškai jau beveik nekalbąs, pamatęs Grandį pasijus lyg paspaudęs iš šiaurės ištįstą brolio ranką; net tuo atveju, jei jis nemokės žodžiais išreikšti savo jausmų, širdyje jis didžiuosis priklausęs pasaulinei lietuviško jaunimo bendruomenei.

Mano mintis pertraukia išėjusi į sceną Audronė Simonaitytė. Jos balso tembras yra geras, jos dikcija yra puiki. Vidutinio stiprumo balsas savo muzikalumu maloniai glosto klausytojo ausį. Stebiu jos jaunystę, jos išvaizdą, jos gražią laikyseną. Kodėl ji "tiksliai" dainuoja? -- pagalvoju. Kodėl ji neišnaudoja plačiau dievaitės Laimos jai suteiktų gausių dovanų? Aš būčiau norėjusi ją pamatyti ištraukusią į pačią šokių pyne, tai dainuojančią, tai vaidinančią, o gal ir šokio porą žingsnių perbėgančią... Vietomis, pro paklusniai išpoliruotos koncertinės laikysenos šlifą, pas ją prasisiveržia nesuvaldoma, jauna akių kibirkstėlė. Jai reiktų surasti progą laisviau, plačiau scenoje pasireikšti, vėl mastau...

Artisto temperamentas, šokių vadovo stilius, tautiniai tikslai, autentiško liaudies meno gerbimas, piniginiai reikalai, lietuviybės išlaikymo pareigos, gastrolių prakaitas ir laurai, propagandinis darbas, jaunų šokėjų asmeniai troškimai, vyresniųjų organizaciniai darbai... Dieve, kokia šakota yra mūsų ansamblių veikla!

Gal panorėjusi Tau plačiau pakalbėti sekančiuose laiškuose apie mūsų ansamblių paskirtis, aš per plačiai užsimojau? Kažin, kaip man sekis tokią sudėtingą temą aptarti?

Lik sveika,

Juratė

PŪTVIŲ ŠEIMA. Iš kairės sėdi: Sofija Mantautienė, Šaulių Sąjungos močiutė Emilija Pūtviene, sūnus Vytautas, buvęs Lietuvos žemės ūkio ministeris, Stovi: sūnus Stasys, prof. Emilija Pūtvytė ir Ona Tercijonienė, Močiutė Emilija ir sūnūs Vytautas ir Stasys žuvo Sibire.

VLADAS PUTVINSKIS-PUTVIS

(Atkelta iš 5 psl.)
dažniau aplanko. Mus senosios imperijos vizija dažnai aplanko ne dėl to, kad mes būtume imperialistai, bet todėl, kad vizinė galybė mums būtų buvusi vienintelė galimybė patikrinti savo tautos saugią egzistenciją. Dvasinė stiprybė, be abejo, yra didelis veiksnys tautos gyvenime, tačiau nėra prasminga mažinti ir skaitmenų galybės. Idėjos ir kardo rungtybės yra amžinos, ir toli gražu ne visada laimi idėja. Atsiminkime prūsų ir jotvingių likimą! 1918 m. mes laisvės irgi nebūtume atgavę, jei idėja nebūtų buvusi paremta kulcosvydžiu. Tautos istoriją kuria dvasinis ir fizinis ginklas. Man gaila kad Pūtvis neišsvystė iki galo savo minties ir nepaaiškino, ką jis norėjo pasakyti tvirtindamas, jog atgimusį Lietuvą galinti būti net galingesnė už Vytauto imperiją...

Taigi, minėdami Pūtvio 100 m. sukaktį nuo jo gimimo, mes šiandien irgi kartu su juo turėtume paklausti: kas toliau? Raudonosios meškos vergovę lietuvių tauta išgyvens ir vėl atgaus laisvę, bet kas toliau? Jei mes nebūsime pasimokę iš savo klaidų ir toliau liksime tokie žemaičiai, kaip kad ligi šiol buvome, tai per sekantį šimtą metų busime galutinai nu-

šluoti nuo žemės paviršiaus, ir iš Baltijos tautų liks archiloginės iškaskenos ir archyvinė medžiaga ateities istorikui. Mums reikia toli žvelgti pirmyn, kaip kad ragino Pūtvis, ir ne tik žvelgti, bet ir nustatyti aiškias politines, kultūrines ir tautines gaires. Gali keistis politinės santvarkos, valdžios ir žmonės, tačiau neturėtų keistis tie pagrindai, kuriais remiantis būtų galima patikrinti pabaltės tautų saugią egzistenciją.

Atsimenant imperinės Lietuvos sienas, ar šiandien ir mums nekyla mintis ateityje kaip galint toliau į rytus išmėgti moderniosios Lietuvos sienų gaires? Apie tai galvojo Pūtvis, ieškodamas išsigelbėjimo nuo galutinio Lietuvos uždusimo vieno ar kito milžino glėbyje. Ar jis tikrai norėjo atkurti vytautinę imperiją, mes nežinome, bet faktas, kad jis apie tai galvojo ir kad, gal būt, Lietuvos sienų išplėtime jis matė vienintelę realią priemonę lietuvių tautos laisvei patikrinti, žinoma, neužmirštant ir tautinės kultūros ugdymo. Putvis ragino lietuvių tautą siekti jai "Dievo skirtą uždavinio", skatindamas siekti "kultūros viršūnių", eiti lenktynių su kitomis tautomis ir jas "pralenkti". Ar jis tais žodžiais ne-

skatino savo tautiečių ir bėgti prie tolesnių naujosios Lietuvos sienų? Gal ir ne, bet kad jis apie tai galvojo, man rodos, abejonių nėra.

PŪTVIS -- FILOSOFAS

Pūtvis buvo ne tik Šaulių Sąjungos organizatorius, bet ir jos ideologas. Savo raštuose jis išreiškė savo pažiūras į tautą ir kultūrą. Jo nuomone, pati žiauriausia, sunkiausia ir reikšmingiausia žmonijos kūrybos kova esanti kultūrinė kova, kuri reiškiantis per tautą. Tuo būdu, jis toliau sako "tautybė tampa centraliniu kooperatyvu, vien tik per kurį gali save surasti tobula asmenybė. Tuo pačiu ji tampa ir žmonių pagrindiniu vienetu".

Formuluodamas tautinės ideologijos pagrindus, jis sako, kad "praktiškai yra tauta, kuri ne laiko savęs rinkta... Lietuvos žemėje rinkta tauta esame mes ir praeikimas mums, jei mes nesugebėsime to vardo amžinai išlaikyti, žemės teisės įgyti ir visa tai apginti... Paskiras žmogus gali tobulėti ir artėti prie Absoliuto tik per tautą... Tuo būdu kas nori pasijusti dvasioje amžinas, turi sugebėti savo sielą sujungti su tautos siela". Jam tautos "ateitis atrodo, kaip laisvųjų gailių, tikrųjų lietuvių, tauta, kuri nuolat tobulėja keliu žengia prie Dievo"... Pūtvis tvirtina kad paskiras lietuvis ir anapus gyvenimo ribų "neras skaistaus kampeio, jei skausmu ir darbu neišsikovsky čia, Tėvynės laukuose", ir savo kelio nesujungs su savo tautos ir Amžinybės vėdančia vaga. (Iš V.A. Man tauto man atsiųstų Pūtvio filosofinių raštų ištraukų).

Pūtvis drąsiai ir nesvyrudamas iškėlė tautybės primatą žmogaus gyvenime. Net ir aname gyvenime, anot jo, lietuvis "neras skaistaus kampeio", jei neišsikovsky tos laimės dirbdamas sa-

SAN FRANCISCO

Rašant apie Kalifornijos lietuvių, mūsų laikraščiuose paprastai minimas tik Los Angeles lietuvių gyvenimas. Ir neuostabu. Daugiatkstantinė Los Angeles lietuvių kolonija, sugauti meninim pajėgom, mokyklom, salėm, kredito kooperatyvais, didele parapija su tūkstančiais parapijiečių ir Šv. Kazimiero parapijos bažnyčia, sumaniai vadovaujama prelato Jono Kučingio, tokia didelė kolonija savo veikla nustelbia artimiausią jos kaimynę, mažą San Francisco lietuvių koloniją. Tačiau, tenesididžiojo perdaugios angeliečiai. Gyvenimas nestovi vietoje, kada nors ir sanfranciskiečiai, neatsižvelgiant į kolonijos mažumą ir kitas nepalankias kultūrinei veiklai sąlygas, suspurs, ir prisiųgins savo nuosavų kultūrinių pajėgų, pasirodys vertingi mūsų bočių tėvynainiai.

LIETUVIŲ PASISKIRSTYMAS

Čia lietuvių gyvena susispietę didesniuose ir mažesniuose miestuose abipus didžiulės San Francisco įlankos. Taip, San Francisco mieste gyvena 42 suaugę lietuvių, Oaklande 15, San Mateo 14, San Jose 40, kituose miestuose po mažiau. San Francisco įlanka suskirsto lietuvių į maždaug tokias grupes: San Francisco mieste ir vakariniam įlankos pakrašty iki Sunny vale yra 96 suaugę, Oaklande ir rytiniame įlankos pakrašty iki Milpitas yra 41 suaugęs, San Jose ir pietiniame įlankos pakrašty iki Los Gatos -- 80 suaugę, ir tolimesnėse mažesnėse vietovėse 46 suaugę. Viso San Francisco srityje -- 272 suaugę lietuvių. Dalis jų -- mišrių šeimų nariai, arba mišrios tautybės. Į šiuos skaičius neįeina Oaklando mieste susispietusių senųjų ateivių lietuvių grupė, simpatizuojanti Maskvai.

KULTŪRINIS GYVENIMAS

Šios kolonijos lietuvių yra apsiėjungę į Liet. Bendruomenės San Francisco Apylinkė, Apylinkės Valdyba surengia vieną kitą kultūrinį rengimą, pav. losangeliečių išlaisvintų moterų pasirodymą, ar šiaip muzikinę programą. Vasaros metu -- vieną ar porą išvykų į gam-

vo tautos labai gyvas būdamas. Tokia filosofija rodo Pūtvi būvus didelį patriotą ir gilią asmenybę. Ypačiai mums, tremtiniams, rūščiai atskamba iš Anapus jo praeikimas, jei mes nesugebėsime amžinai išlaikyti lietuvių vardo...

tą. Vietinė Pavergtų Tautų Organizacija surengia vieną - kitą susirinkimą ar koncertą. Bandoma palaikyti šeštadieninę mokyklą, bet dėl tolimų atstumų jai sunkiai sekasi veikti pastoviai. Yra Balfo atstovas, P. A. Vaitkus, energingai atstovaujantis Balfo, pora Vasario 16-os Giminaičiai remti būrelių, suorganizuotų neseniai čia iš Los Angeles persikėlusio K. Pažemėno. Bandoma įsteigti Lietuvių Fondo atstovybę, bet kol kas nesekmingai.

Notre Dame Kolegijos kapeliono kun. Dr. P. Manelio dėka kartą per mėnesį, paskutinį mėnesio sekmadienį Kolegijos bažnyčioje, Belmonte, būna lietuviškos pamaldos.

VASARIO 16-OS MINEJIMAS

Šių metų Vasario 16-os minėjimas įvyko Vasario 11 d. Walnut Creek mieste. Tenka pasidžiaugti, kad priaugant jaunoms jėgoms mūsų svarbiausios tautos šventės minėjimą šiais metais pajėgėme atlikti savomis jėgomis. LB Apylinkės pirmininko inž. Dr. Arvydo Kudirkos ir Apylinkės Valdybos minėjimas buvo kruopščiai paruoštas, pagalbstint A. Kudirkienės ir ponions.

OFICIALIOJI DALIS

Apylinkės pirm. inž. Dr. A. Kudirkai atidarius susirinkimą, Notre Dame Kolegijos kapelionui kun. Dr. P. Maneliui pasiskaičius invokaciją ir sugiedojus himnus, sekė pagrindinė paskaita. Baiges architektūrai Californijos Valst. Universitete Berkeley, Juozas Sidas (Žinomo diplomato ir veikėjo V. Sidzikausko sūnus) paskaitė įdomią paskaitą tema: Europos Saugumo konferencija ir Pabaltės tautos. Prelegentas mano, kad tos konferencijos pasėkoje mūsų ir kitų okupuotų Pabaltės tautų statusas ir kartu su tuom mūsų išsivadavimo viltys ir mūsų veikla toje srityje gali tiek pasikeisti, kad pranešėjas net neapsiima šiuo momentu ty pasikeitimų krypties ir apimties numatyti ir apibūdinti.

Po paskaitos Apylinkės p-kas pranešė apie Clevelando Grandinės atsilankymą Los Angeles balandžio 29 d. K. Pažemėnas papildomai painformavo susirinkusius apie Grandinės pasirodymo vietą, laiką, bilių kainas ir reikalą juos įsigyti tuoj, paragina sanfranciskiečius gaušiai atsilankyti į tą retą Grandinės pasirodymą ir sinlė suorganizuoti bendrą transporto priemonę kelienei į Los Angeles.

Publika pasigėdo nebuvus rinkliavos lietuviųbės ir Lietuvos reikalams, kuri kitose lietuvių kolonijose Vasario 16-ją minint paprastai daroma.

NAUJOS APYLINKĖS

VALDYBOS RINKIMAI

Į naują v-bą tapo išrinkti, arba teisingiau pasakius, sutiko pasidaruoti lietuviškiems ir bendruomenės reikalams:

J. Lesytė-Frazer, inž. Jonas Gaigalas, Dalė Šiurelienė, Danutė Janucienė, ir P. Šukelienė. Į Revizijos Komisiją: Kazys Pažemėnas ir V. Bikelčius.

MENINĖ DALIS

Meninė programa buvo paruošta Aldonos Kudirkienės rūpesčiu. Programą atliko mūsų priaugantis jaunimas:

Tamara Mačiulytė pianinupaskambino G. Hauser kompoziciją Gilumos Didingumas.

Robertas Šukelis saksofonu pagrojo Meinininko Gyvenimas Tschaikovskio serenadą ir Šumano serenadą.

Julija Vindašitė pianinu pa-

skambino Mozarto Fantaziją ir Chaminade Vualių šokį.

Po meninės dalies publika apžiūrėjo chigagiško dailininko Rimo Cinkos grafikos kūrinių parodą. Tuo minėjimo programa buvo baigta.

Imant dėmesin vietos sąlygas, į minėjimą atsilankė gana didelis skaičius Apylinkės lietuvių, virš 100 asmenų.

Po programos publika buvo paaiškinta ponį paruoštais užkandžiais su kavute.

K. Pažemėnas

WANTED 1ST CLASS SKILLED TURRET LATHE--2d Shift Set-up and operate ram type turret lathe. Experienced, hourly rate plus 10 pct. night premium. Fringe plus profit sharing.

JERGENS, INC. 19320 REDWOOD AVE. (Off Nottingham) (216) 486-2100 Ext. 55 CLEVELAND, OHIO (21-27)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN or 1ST CLASS SKILLED AUTOMATIC SCREW MACHINE OPERATORS SET UP MEN. ON BROWN & SHARPE. Steady work, and fringe benefits. MEL-BA MFG. CORP. 6295 Lear Nagle Rd. North Ridgeville, Ohio 216-777-4936 (23-32)

MAINTENANCE MECHANICS PIPE FITTERS INDUSTRIAL ELECTRICIANS

Expanding float glass plant in a rural community just southwest of Detroit seeks experienced general maintenance personnel, pipe fitters, and electricians. We offer long term, steady employment and excellent working conditions, providing career opportunities in addition to a competitive salary and benefit programs, a generous stock purchase plan and unique bonus program are provided. Other unique features include: All employees on salary, no time clock status, and a non-union friendly atmosphere. For additional information call or write:

GEORGE TREGLOWN, GUARDIAN INDUSTRIES, 14600 ROMINE ROAD CARLETON, MICHIGAN 48117 TELEPHONE (1) 313-654-6264 (26-32)

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED MOLD MAKERS For PLASTIC INJECTION and MOLDING

BRIDGEPORT OPERATORS For DOWN RIVER AREA. Above scale rates, paid hospitalization, life insurance, and other fringe benefits.

K. R. MOLD 9505 GROH RD. GROSS ILE, MICH. 48138 313-675-1400 (26-28)

BILLING CLERK JOIN OUR LIVELY GROUP IN JOB you'll enjoy. You can qualify if you're a high school graduate with at least a year of general billing experience plus be able to do life typing & help answer our busy phones. Full benefits, of course. Call for an interview & start work immediately.

John Lorio SAVIN BUSINESS MACHINE CORP.

450 COMMERCE DRIVE FORT WASHINGTON INDUSTRIAL PARK, PA. 643-5300 (26-30)

WANTED JOURNEYMEN ENGINE LATHE OPERATORS Must be able to set up work from blue prints and close tolerance. Good fringe benefits and working conditions.

LELAND DETROIT MANUFACTURING CO. 5945 MARTIN DETROIT, MICH. 313-896-7910 (22-28)

WANTED SHEARMAN PRESS BRAKE OPERATORS SHEET METAL MECHANICS WELDERS AND LABORERS

TO WORK ON SHEET METAL FABRICATIONS AND ELECTRICAL CABINETS. STEADY WORK COMPANY. PAID BENEFITS.

INTERVIEWING 8 A. M. to 11 A. M. FORMWELD PRODUCTS CO. 1530 COIT AVE. (Go South on E. 152 St. to end of Street) CLEVELAND, OHIO (2029)

JOURNEYMEN TOOLMAKERS (JIG AND FIXTURE)

EXPERIENCED WELDING EQUIPMENT REPAIRMEN AND INSPECTORS — LAYOUT AND SAMPLE CHECK.

APPLY: EMPLOYMENT OFFICE 965 CLAIRPOINTE JEFFERSON ASSEMBLY PLANT DETROIT, MICH.

An Equal Opportunity Employer

(26-30)

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Geraai pažįstama firma, kuri, per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant DOVANAS-SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ IR T. T. GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.

TŪKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI. VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI. GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP. affiliated with PODAROGIFTS, INC.

priima užsakymus DOVANŲ PAŽYMĖJIMAMS, automobiliams, šaldytuvams, televizijų aparatams, radijo transistoriams, magnetofonams (tape records) ir daug kitiems dalykams, taip pat BUTAMS savo giminėms ir draugams gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

488 MADISON AVENUE, FLOOR 21ST, NEW YORK, N. Y. 10022 Tel.: (212) 758-1150/1

SKYRIAI:

New York, N. Y. 10003, 45 Second Avenue Tel.: 254-5456 New York, N.Y., 10011, 135 W. 14 St. CH 3-2583

Boston, Mass. 02118, 271 Shawmut Avenue 542-1767
Boston, Mass. 02127, 389 West Broadway 268-0068
Buffalo, N. Y. 14206, 332 Fillmore Avenue 856-2674
Chicago, Ill. 60622, 2222 West Chicago Avenue 278-6966
Chicago, Ill. 60608, 3333 S. Halsted Street 925-2737
Cleveland, Ohio 44134, 5879 State Road 884-1728
Irvington, N. J. 07111, 762 Springfield Avenue 372-4685
Irvington, N. J. 07111, 1082 Springfield Ave. 374-6446
Grand Rapids, Mich. 49504, 636-38 Bridge St. N.W. 458-2256
Hamtramck, Mich. 48212, 11333 Jos. Campau Ave. 365-5255
Hartford, Conn. 06114, Franklin Avenue 246-9473
Lakewood, N. J. 08701, 241 Fourth St. 363-8569
Los Angeles, Calif. 90022, 960 S. Atlantic Blvd. 261-2994
New Haven, Conn. 06511, 1329 Boulevard 562-1446
Newark, N. J. 07106, 698 Sanford Ave. 372-8783
Passaic, N. J. 07055, 176 Market Street 472-6387
Paterson, N. J. 07505, 60 Broadway 345-2028
Philadelphia, Pa. 19141, 4925 Old York Rd. 455-9586
Pittsburgh, Pa. 15203, 1307 E. Carson Street 481-2750
San Francisco, Calif. 94115, 2076 Sutter Street 346-1571
Waterbury, Conn. 06708, 905 Bank Street 756-6766
Warren, Mich. 48092, 29200 De Quindre 1/2 Block North of 12 Mile Road 751-6760/1
Woodhaven, N. Y. 11421, 94-08 Jamaica Ave. 441-4712
Worcester, Mass. 01610, 144 Millbury Street 798-2868
Youngstown, Ohio 44503, 309 W. Federal Street 743-0440

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO 2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS 1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYs MODERNIOS KOPLYČIOS

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

VITALIS ŽUKAUSKAS LAUKIAMAS CLEVELANDE

Nuteikti žiūrovą pasitenkinančiai ir suteikti jam džiaugsmo bei sveiko juoko yra aktorius gera sąvybė. Šia dovana spinduliuoja ir mūsų mielas lietuviško teatro sūnus akt. Vitalis Žukauskas. Tai platau talentu aktorius, kuris scenoje atstoja visą vaidintojų kolektyvą. Atstovauja mas linksmą ir įdomų vieno žmogaus teatrą, akt. V. Žukauskas tapo vienu iš prieinamiausių mūsų scenos darbuotojų.

Šiam universaliam scenos darbuvi jis turi ilgą ir rimtą pasirošimą. Su teatru V. Žukauską riša gana ilga scenos praktika pradėta dar Valstybiniame Lietuvos dramos teatre. Čia jis ir gavo pirmas teatralines žinias. Vėliau režisūrą ir dramą studijavo Vienoje, bei Amerikos kolegijose. Tačiau vien teatro studijom V. Žukauskas nesitenkino, jo talentas plėtėsi apimant vis daugiau mokslo sričių. Štai jis studijuoja slavistiką ir ją baigia net magistro laipsniu.

Tad nenuostabu, kad V. Žukauskas šiandien scenoje toks universalus, logišku sąmojumi ir taiklus mūsų gyvenimo stebėtojas.

Laukiame mielo svečio ir Clevelande, kur jis š. m.

balandžio mėn. 14 d., 7 v. v., Naujos parapijos salėje po niūros žiemos ir mūsų širdis atgaivins pavasariškų džiaugsmu.

Be to, turėsime progos pamatyti ir mukt. Pr. Karaliaus erdvių fantaziją — astronautai. (sb)

• Šv. KAZIMIERO H-tuanistinės mokyklos mokiniai kviečiami šį šeštadienį, balandžio 7 d., 8:30 val. ryto dalyvauti kun. G. Kijausko vedamose misijų pamaldose, Naujosios parapijos bažnyčioje.

Pamokos prasidės tuoj po pamaldų.

• Cleveland Trust, didžiausias Ohio bankas, nuo kovo 27 d. laikomoms sutalpoms, reguliariame pasibook, pakėlė procentus iki 4½ per metus ir nuo šiandien ilgalaikiams indėliams nuo 6¼ iki 6½.

• Timothy J. Kuras, iš Detroito, paskirtas Dirvoje besiskelbiančio Stroh alaus bravoro Ohio pardavimų supervisoriumi. T. Kuras Stroh bendrovėje tarnauja jau nuo 1968 m.

NET JEIGU JŪS ATIDĖTUMĖTE IKI 10-TO JŪS VISTIEK GALITE GAUTI PADIENĮ PROCENTĄ.

JEIGU JŪS PAKELSITE SAVO SUTAUPAS IKI \$500 AR DAUGIAU IKI BALANDŽIO 10 D. IR LAIKYSITE INDELĮ KETVIRTĮ METŲ, JŪS GAUSITE PADIENĮ PROCENTĄ IR JŪS KVALIFIKUOTAS TAIP PAT NEMOKAMAM ČEKIŲ SĄSKAITA NAUDOJIMUISI.

CLEVELAND TRUST

Member F.D.I.C.

TICKETS NOW ON SALE!
METROPOLITAN OPERA
APRIL 30 THRU MAY 5 IN CLEVELAND PUBLIC AUDITORIUM
Apr. 30, Eve: TOSCA
May 1, Eve: LUCIA DI LAMMERMOOR
May 2, Eve: IL TROVATORE
May 3, Eve: CARMEN
May 4, Eve: MACBETH
May 5, Mat: AIDA
May 5, Eve: BARBER OF SEVILLE
PRICES: \$2.50, \$4, \$5, \$6, \$7, \$8, \$10, \$11, \$12, \$16 (No Tax)
Tickets Available for All Operas—Not All Prices for Some Operas.
BOX OFFICE: Broadview Savings & Loan Lobby, 299 Euclid Ave.—Phone 621-8897
Open 9:30 A.M.—5:30 P.M. Librettos on Sale Knabe Piano used Exclusively

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDELIOUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

PAVASARIO BALIUS

Vysk. Valančiaus Lituanistinės Mokyklos pavasario balius ir šiais metais įvyks Atvelykio šeštadienį, balandžio mėn. 28 d., 7:30 val. vakare šv. Jurgio parapijos salėje.

Programoje išraiškos šokių šokėja Regina Kryžanuskaitė-Giniotienė iš Toronto ir Čiurlionio ansamblio tautinių šokių grupė vadovaujama Petro Maželio palydinti kanklių ir kitų tautinių instrumentų orkestrui vadovaujamam ponu Mikulskių.

Šiltą vakarienę ruošia patyrusios tėvų komiteto ponios.

Šokiams gros Continental Music kapela.

Stalus po dešimt asmenų ir pavienias vietas prašome rezervuoti pas E. Alšėnienę telef. 526-6831, B. Mainelienę telef. 692-1690, L. Nagevičienę telef. 845-4954 ir Z. Gobį telef. 442-0022.

Kaina porai \$15.00, vienam asmeniui \$8.00 ir studentams bei moksleiviams \$3.00.

Pavasario balių ruošia tėvų komitetas.

• Išnuomojamas kambarys senesnio amžiaus asmeniui, Nauj. parapijos rajone. Skambinti vakare — 486-5278.

CLEVELANDO ALT SUSIRINKIMAS

Metinis ALT skyriuje dalyvaujančių organizacijų atstovų susirinkimas įvyks sekmadienį, š. m. balandžio mėn. 8 d., 12 val. šv. Jurgio lietuvių parapijos salėje.

Darbotvarkėje: Valdybos veiklos, izdo ir kontrolės komisijos pranešimai, naujos valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai bei skyriaus reikalai.

Visos organizacijos yra prašomos susimokėti nario mokestį (2 dol.) ir įgalioti iki trijų atstovų.

Bet kuris asmuo gali atstovauti daugiau negu vieną organizaciją, bet visi atstovai turės tik vieną sprendžiamą balsą.

• Globe Parcel Service, Inc. Clevelando skyrius nuo š. m. balandžio mėn. 1 dienos persikelia į Lithuanian Village patalpas — 877 E. 185 st., Cleveland, Ohio 44119, tel. 486-1836.

Vedėjas

• Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 911-6835.

• Neolituonų sueiga įvyks š. m. balandžio 14 d., 7:30 v. v. dr. Antano ir Vladės Butkų namuose, 2370 Canterbury Rd., Cleveland, O. 44118. Bus svarstomi Korp! Neo-Lithuania Clevelando padalinio ateities veiklos planai ir kiti aktualūs reikalai. Visi korporantai-ės maloniai kviečiami sueigoje dalyvauti.

PARDUODAMAS NAMAS

East 185 gatvės rajone, 3 miegamųjų colonial. 20x22 garažas. Moderni virtuvė ir vonia. Virš 20,000.

Galite apžiūrėti šeštadienį ar sekmadienį. 19511 Kildeer Ave. (26-27)

PARDUODAMAS NAMAS

Mūrinis, vienos šeimos, dvigubas garažas prie E. 185 St. Arti prekybos centro, mokyklos ir autobuso. Parduoda savininkas. Skambinti 3-7 val. vak. tel.: 486-6540. (27-30)

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

BALANDŽIO 8 D. Čiurlionio ansamblio namuose 5 val. p.p. Margučių Popietė. Rengia Clevelando Šaulių Moterų Sekcija.

BALANDŽIO 8 D. Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla parodys mado parodą.

BALANDŽIO 8 D. Clevelando šauliai rody filmą apie kraujo spaudimą ir širdies ligas šv. Jurgio parapijos salėje.

BALANDŽIO 14 D. Vieno žmogaus teatras Nauj. parapijos salėje.

BALANDŽIO 28 D. Vysk. M. Valančiaus lituanistinės mokyklos tradicinis balius.

GEGUŽĖS 5-6 D. Clevelando ateitininkų šeimos šventė.

GEGUŽĖS 12 D. Clevelando vyrų okteto 100-to dainų maratonas.

GEGUŽĖS 13 D. Naujos Parapijos salėje Lietuvių šimtmečiui atžymėti paminklo šventinimo iškilmės.

GEGUŽĖS 20 D. Motinos Die nos minėjimas. Ruošia Clevelando Šaulių Moterų Sekcija.

BIRŽELIO 3 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimas Nauj. parapijos salėje.

BIRŽELIO 9 D. Čiurlionio ansamblio koncertas.

BIRŽELIO 23-24 D. Naujųjų Lietuvių Namų Clevelande oficialus atidarymas.

LIEPOS 8 D. sekmadienį šaulių kuopos susirinkimas ir gegužinė K.O. Pautienų sodyboje.

RUGSEJO 15 D. Pirmasis rudens balius su įdomia menine programa. Rengia Dirva Naujuose Lietuvių Namuose.

RUGSEJO 23 D. Šv. Jurgio parapijos salėje šauliai ruošia Vlado Putvio 100 metų gimimo sukaktį.

SPALIO 13 D. G. Čapkauskienės ir K. Jakučio koncertas Nauj. parapijos salėje.

PANISTO ANDRIAUS KUPREVIČIAUS rečitalis įvyksta antradienį, balandžio 10 d. Cleveland Music Settlement salėje.

Programoje Schumano, Brahms, Chopino ir Ginasteros kūriniai. Įėjimas nemokamas. Pradžia 8 val. vak.

TRUSSES—BACK SUPPORTS ELASTIC STOCKINGS EXPERT FITTER ON DUTY. 9:00 AM TO 5:00PM. ROTH-WARREN PHARMACY 1619 Euclid Ave. 241-7340

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖŠINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandose suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINĖS IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskit savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiektis su Maskva suteiks jums žinias apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE TELEF. 621-6036
CLEVELAND, OHIO 44114

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

RUOŠIA DAILININKŲ SPECIALŲ NUMERĮ

"Mūsų Žinios", lietuvių jėzuitų ir Jaunimo Centro Chicagoje biuletenis, ruošiasi išleisti padidintą numerį apie lietuvių dailininką išeivijoje. Šiais metais sukanka 15 metų, kai buvo įsteigta Jaunimo Centre Čiurlionio galerija. Šios sukakties proga "Mūsų Žinios" išleis vieną numerį, kuriame bus surinkti lietuvių dailininko portretai darbo metu, skiriant kiekvienam dailininkui visą puslapį. Tai bus, tarsi, mūsų dailininkų portretų galerija, kurioje atsispindės šio didžiojo išeivijos kultūrinin-

ko darbo veidas. "Mūsų Žinių" redakcija kviečia dailininkus prie šio užmojo prisidėti, atsiunčiant savo nuotrauką-portretą, darytą, jei tai įmanoma, savoje studijoje tapant, raizant, gaminant skulptūras ir pan. Nuotrauką siųsti iki š. m. balandžio 15 d. šiuo adresu: Algimantas Kezys, S. J., 2345 West 56th Street, Chicago, Ill. 60636 USA.

• **Detroito Lietuvių Fondo** vajeus komitetas Dirvai paremti per mūsų korespondentą A. Grinių atsiuntė 15 dol. Už auką nuoširdžiai dėkojame.

ALGIRDAS BRAZIŠ, mūsų iškiliausias baritonas, kuris dainavo ir Metropolitan Operoje, atliks balandžio 28 ir gegužės 5 ir 6 spektakliuose įspūdingą Escamillo partiją Chicagos Lietuvių Operos statomoje "Carmen" operoje.

P A D Ė K A

A. A.

JUSTINUI ŠIRVAIČIUI

staiga mirus, šio gilaus liūdesio valandose mūsų mieliems prieteliams pareiškusiems užuojautas žodžiu, spaudoje, kortelėmis, gėlėmis, laiškais, šv. Mišių aukomis, gausiai atsilankusiems laidotuvių namuose, ten tarusiems atsisveikinimo kalbas, gausiai dalyvavusiems šv. Mišiose, bei palydėjusiems į amžiną poilsio vietą, širdingai dėkojame.

Širvaičių šeima

A. A.

MATILDAI ZOBARSKIENEI

mirus, jos vyrui STEPUI, dukrai NI-JOLEI, ir giminėms reiškiame giliausią mūsų užuojautą ir kartu liūdimę

Olga Banevičienė
Valdemaras Banevičius
Dilbų šeima
Brinklių šeima

Kanados lietuvių mokytojų konferencija

Einant mokslo metams į pabaigą, KLB valdybos švietimo vadovybė šių metų kovo 24 d. sukvietė Kanados liuanistinių mokyklų mokytojų konferenciją Toronte. Konferencija pradėta kun. J. Staškaus invocacija. KLB krašto valdybos švietimo vadovas L. Tamošauskas savo įžanginiame žodyje palietė nūdienio mūsų gyvenimo aktualias problemas, kurių platesnis nagrinėjimas ir aptarimas ir esąs šios konferencijos aukščiausias tikslas.

Į prezidiumą konferencijai praversti buvopasiūlyta P. Besasparis (Toronto), V. Gudelis (London). Sekretoriatan -- S. Čepaitytė (Toronto) ir A. Mikšienė (Hamilton).

Suvažiavimą žodžiu sveikino Lietuvos generalinis konsulas dr. J. Žmuidzinis ir PLB valdybos vardu -- A. Rinkūnas.

Paskaitą apie kaikuriuos svarstyti liuanistinės mokyklos bruožus skaitė Vl. Šaltmiras. Prelegentas vesdamas kalbos ir kultūros paralelę nurodė, kad svetimos kultūros įtakai, esant jos aplinkoje atspirti sunku. Taipgi, esą, žmonių vartojamos kalbos žodynas yra nevienodas. Jų žodynas turtėja kartu su didesnės kultūros pasisavinimu. Į klausimą, ar įmanoma tiksliai perduoti kalbą, jei ji nėra paremta kultūrinėmis vertybėmis, prelegentas leido pasidaryti išvadas patiems klausytojams. Diskusijose, kurios buvo gana gyvos, šalia kultūrinių vertybių buvo keliama ir politinio aspekto panaudojimas. Balsų buvo už ir prieš tačiau griežtų išvadų nepadaryta.

Kęstutis Šeštokas pa-

darė pranešimą apie Pedagoginį Lituanistikos Institutą ir jo naudą liuanistiniame švietime. Aptariant šį klausimą rimtas susirūpinimas buvo pastebimas visų konferencijos dalyvių. Švietimo vadovybės teigimu institutą lanko 26 Kanados lietuviai.

M.K. Čiurlionis ir jo meną pristatė Alf. ir N. Kulpaivičiai. Jo kūryba buvo pavaizduota skaidrėmis.

Gana aktualią temą -- vaikų skaitytą -- nagri-

Mokytojų konferencijos pradžiamas: S. Čepaitytė, A. Mikšienė, P. Berasparis ir Gudaitis. St. Dabkaus nuotrauka

nėjo savo paskaitoje A. Rinkūnas. Prelegentas skaitybos klausimą pristatė kaip bendrą visų problemą. Esą, tą pačią problemą turinčios ir viešosios angliškos mokyklos tik su tuo skirtumu, kad mūsų problema yra dar sunkesnė. Toliau nurodė, kad tos problemos šaknys glūdinčios modernioje ir naujoje komunikacijos priemonėse. Jau esą praėję tie laikai, kai knyga ar laikraštis buvo vienintelė susižinojimo priemonė. Civilizacija yra mums davusi radiją, kino juostelę, spalvotą televiziją ir eilę kitų susižinojimo priemonių, kurios veikiančios netik regimąją ir girdimąją pojūtį, bet tuo pačiu esančios idomesnės vartotojui. Naujoji komunikacija pasirodžiusi tiek galinga, kad sudariusi visai naujus papročius net ir eilinio žmogaus šeimos gy-

Jaunosios kartos mokytojai konferencijos metu kovo 24 d. Toronte. St. Dabkaus nuotrauka

venime. Daugelyje šeimų visi jų nariai, esą, išties vakarus praleidžia žiūrėdami televiziją ir tų faktų akivaizdoje galės ateiti laikas, kai knyga bū-

čiamas Nepriklausomos Lietuvos gyvenimas. (Jas yra paruošęs torontiškis V. Matulaitis). Ne mažiau įdomūs buvo tuo klausimu ir kitų konferencijos dalyvių pasisakymai.

Iš mokyklų atstovų pranešimų paaiškėjo, kad liuanistinės mokyklas lanko virš 700 lietuvių vaikų. Tačiau į tą skaičių neįeina Vakarų Kanada, nes matyti dėl nuotolio jų atstovai konferencijoje nedalyvavo. Buvo iš Toronto 36, Hamiltono 8, Londo 4, St. Katherines 3, Montrelio 2, iš Rodney, Delhi ir Otawa po vieną. Taip pat konferencijos aktyviai dalyve laikytina Pedagoginio Lituanistikos Instituto absolventė, jaunosios kartos atstovė Ramutė Plioplytė.

Baigus dienos darbų programą buvo paruoštos vaisės, kurių metu kalbėjo švietimo vadovas L. Tamošauskas ir į sveikintųjų eilę įsijungė T. Placidus OFM ir Lietuvių Fondo vardu -- dr. A. Pacevičius.

(pb)

Švietimo vadovas L. Tamošauskas kalbasi su St. Cahtarines mokyklos vedėju p. Balsu. Toliau matyti mokytojų, Jurenas. St. Dabkaus nuotrauka

ROCHESTER

PAVYKUSI KAZIUKO MUGĖ

Rochesterio skautų šventė -- Kaziuko mugė įvyko kovo 25 d. šventė pradėta iškilmingomis pamaldomis mūsų parapijos bažnyčioje. Vietos skautai ir svečiai iš Toronto -- skt. S. Kairio skudučių ir kanklių grupė -- dalyvavo pamaldose su savo vėliavomis. Parapijos klebonas, tėvas Augustinas Simanavičius, OFM, pats būdamas skautininkas, pamoksle aukštai įvertino lietuvių skautų veiklą. Šv. Mišių pabaigoje Toronto skautės kanklininkės jaudinančiai paskambino "Lietuva, brangi..."

Po pamaldų aukštutinėje parapijos salėje įvyko oficialus šventės atidarymas. Šiam iškilmingam aktui vadovavo vietininkijos vadovas St. Ilgūnas. Žodį tarė taip pat čia specialiai atvykęs LSS vyr. skautininkas Molis. St. Kairio kanklių, skudučių, birbinių, ansamblis iš Toronto davė puikų koncertą. Pažymėtina, kad Toronto skautai bei jų tėveliai atvyko savanoriškai, be jokio užmokesčio. Po to apatinėje parapijos

salėje įvyko pati Kaziuko mugė. Pasieniais rikiavosi skaučių ir skautų pagaminti dirbiniai, o viduryje salės dalyviai valgė skaniai pagamintus pietus. Veikė ir visokių atgaivinančių gėrimų baras. Dalyvavo labai daug žmonių, mugė yra labai pavykusi. Girdėti, kad ir kitais metais ši tradicija bus tęsiama. Skautų Tėvų komitetui ir "Dainavos" vietininkijos vadovybei bei visiems skautams priklauso didelė padėka ir pagarba. Šiai šventei surengti dirbo daug žmonių, kurių čia neįsivardinsime, nes bijome kurį nors praleisti. (ks)

CHICAGO

• Sekmadienio popiečių rengėjai, (L. Moterų Federacijos Chicago Klubas ir Lietuvių Tautiniai Namai), maloniai kviečia Chicago lietuvių dalyvauti popietėje su dailininke Ada Korsakaite-Sutkuviene. 1973 m. balandžio 8 d., 4 val. p. p., LTN pastogėje.

Popietė su muzika Alice Stephens rengiama gegužės 20 d.

Skaitykit ir platinkit DIRVĄ

PASITEIRAUKITE PAS MUS JEI GALVOJATE PIRKTI NAMĄ!

- Low Rates
- Minimum Expenses
- We pay 3 1/4 % on escrow accounts

6% - 2 yr. certificates (Min. \$5,000)

5 3/4 % - 1-yr. certificates (Min. \$1,000)

NUOŠIMČIAI IŠMOKAMI KAS MĖNESI

Member F.S.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

Saint Anthony Savings

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois, 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.